

Ajavien koirien metsästyskokeiden säännöt Norjan jäniskoirayhdistysten liiton (NHKF) alaisille roduille

Voimassa 1.7.2019 – 30.6.2023

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Ajavien koirien metsästyskokeiden säännöt Norjan jäniskoirayhdistysten liiton (NHKF) alaisille roduille

Kääntäjän huomautus koskien sekä norjalaisten että ruotsalaisten sääntöjen käännöksiä:

Kääntäjä ei ota vastuuta käännöksen oikeellisuudesta. Sääntöjen sanojen ja lauseiden takana on ajokokeisiin ja metsästykseseen liittyvää kansallista historiaa ja termistöä, jotka eivät aina vastaa yleiskieltä (vrt. suomalaiset ajokoesäännöt, joiden lauseet eivät nekään ole aina täysin yksiselitteisiä). Esimerkiksi meillä käytetään lyhyestä hukasta tappi-nimitystä, mutta sekä Ruotsissa, että Norjassa tappi (tappt, tap) tarkoittaa hukkaa yleensä. Jopa kenraalihukka on tappi, joskin kuolemantappi (dödstappt). Ruotsissa ja Norjassa läpilöysäkin koira herättelee, meillä herättelyllä tarkoitetaan vähäistä haukahtelua yöjäljellä. Myöskään ylituomari-nimeä ei muissa pohjoismaissa tunneta. Heillä on sen sijaan kokeessa sellaisia henkilöitä kuin komissaari, valtuusmies (fullmäktige), Kennelliiton edustaja jne. Vastaavia esimerkkejä on lukemattomia.

Käännös saattaa sisältää myös kääntäjän vajavaisesta kielitaidosta johtuvia virheitä.

Edellä mainituista syistä on lukijan tarkistettava käännöksen yksityiskohdat alkuperäiskielisistä säännöistä.

Käännös näyttää monessa kohdin käännökseltä. Se on tarkoituksellista, sillä sujuvaan kieleen pyrkiminen saattaa johtaa sisällön merkityksen muuttumiseen alkuperäisestä. Parempi tönkkö, mutta ymmärrettävä kieli kuin asiasisällön hämartyminen.

Sisällys

1. YLEISIÄ SÄÄNTÖJÄ.....	3
1.1 JÄRJESTÄMINEN	4
1.1.1 Yleistä	4
1.1.2 Kokeen hakeminen ja järjestäminen.....	4
1.1.3 Koeasiakirjat.....	4
1.1.4 Kokeen valvonta.....	4
1.1.5 Koiramäärän ylitys.....	4
1.1.6 Kokeen peruutus	6
1.1.7 Kokeen hyväksyminen.....	6
1.2 OSALLISTUMINEN.....	6
1.2.1 Koirat.....	6
1.2.2 Terveystilanne	6
1.2.3 Koiran ohjaaja	6
1.2.4 Ilmoittautuminen ja osallistumismaksu	6
1.2.5 Vastuu ilmoittautumisesta ja osallistumismaksun palautus.....	7
1.2.6 Koiran hylkääminen	7
1.2.7 Koiran sulkeminen.....	7
1.2.8 Doping – keinotekoinen suorituskykyyn vaikuttaminen.....	7
1.3 TUOMARIT.....	8
1.3.1 Tuomareiden nimittäminen	8
1.3.2 Tuomareiden ja maastojen sijoittaminen	8
1.3.3 Tuomarit ja tuomarin tehtävät	8
1.4 KÄYTTÄYTYMINEN, KURINPITO JA VALITUSMENETTELY.....	8
1.4.1 Käyttäytyminen ja kurinpito.....	8
1.4.2 Valitusmenettely	9
1.5 POIKKEUKSET	9
1.6 KOETUOMAREIDEN TOIMINTAA KOSKEVAT EETTISET SÄÄNNÖT	9
2. OHJEET NORJAN KENNELKLUBIN EDUSTAJALLE	11
3. OHJEET KOKEEN JOHTAJALLE.....	12
4. METSÄSTYSKOIRAKOKEIDEN OHJEET.....	12
5. ERI KOETYYPIT	13
5.1 AVOIN KOE (ÅP).....	13
5.2 PIENTEN KOIRIEN KOE (SP)	13

5.3 ELIITTIKOE (EP)	13
5.4 KANSAINVÄLINEN KOE	14
5.5 KAURISVAPAUSSKOE (RR)	15
6. KOKEEN LÄPIVIENTI.....	15
6.1 YLEISTÄ KAIKILLE KOETYYPEILLE (POISLUKIEN RR-KOE).....	15
6.2 KOKEIDEN JÄRJESTÄMISAIKA	16
6.3 KOEMAASTO	16
6.4 AJOELÄIN JA RAJOITUKSET	16
6.5 TUOMARIKOLLEGIO	16
6.6. OPPILAAT JA KOKELAAT	17
7. ARVOSTELU JA PALKITSEMINEN.....	17
7.1 YLEISET SÄÄNNÖKSET	17
7.2 AJOELÄIMEN TOTEAMINEN	17
7.3 AJOAJAT JA AJOPISTEET	17
7.4 KOIRAN KOEPÄIVÄN PÄÄTTÄMINEN TAI KESKEYTTÄMINEN	17
7.5 OMINAISUUKSIEN ARVOSTELU	18
7.6 KILPAILUISSA ANNETTAVAT LISÄPISTEET	22
7.7 PISTELASKU JA PALKITSEMINEN.....	22
7.8 LISÄTIEDOT	23
7.9 LISÄKIRJAUKSET.....	23
8. TUOMARIKOULUTUKSEN SÄÄNNÖT	24
9. TUOMARIOIKEUKSIEN MYÖNTÄMINEN.....	25
9.1 OIKEUKSIEN HYVÄKSYMINEN JA POISTAMINEN	25
9.2 OIKEUKSIEN YLLÄPITO.....	25
9.3 TUOMARIOIKEUKSIEN PALAUTTAMINEN	25
10. TUTKAN KÄYTÖN SÄÄNNÖT.....	25
11. ALUEMESTARUUSOTTELUN (DM) JA NORJANMESTARUUSOTTELUN (NM) SÄÄNNÖT	25
11.1 ALUEMESTARUUSOTTELU (DM).....	26
11.2 NORJANMESTARUUSOTTELU (NM)	26

1. YLEISIÄ SÄÄNTÖJÄ

TARKOITUS:

Metsästyskokeen tarkoituksen on testata ajavia koiria ja palkita niistä ominaisuuksista, jotka ovat jalostuksen kannalta tärkeitä ja tuoda esille koiria, jotka sopivat metsästyksellemme ja metsästyskulttuurimmme.

1.1 JÄRJESTÄMINEN

1.1.1 Yleistä

Kokeen voi järjestää Norjan Kennelklubi (NKK) tai NKK:n jäsenyhdistys tai kerho, joka on NKK:n jäsenyhdistyksen alainen tai yhdistys, jolla on yhteistyösopimus NKK:n kanssa tai jonkun edellä mainitun jäsen.

NHKF:n alaiset yhdistykset tai NHKF:n kanssa yhteistyössä toimivat yhdistykset voivat anoa ja pitää kokeen sille / niille roduille, jotka ovat NHKF:n vastuulla.

1.1.2 Kokeen hakeminen ja järjestäminen

Kokeita anottaessa on noudatettava niitä hakumenettelyjä ja hakuaikoja, jotka löytyvät osoitteesta www.nkk.no. Koekalenteria ylläpitää ja julkaisee NHKF.

Ilmoittautumismaksu, sallitut ajoeläimet ja mahdolliset vaatimukset sorkkaeläinvapaudesta on ilmoitettava. Järjestäjän on ennen koetta kerrottava osallistujien maksimimäärä kokeessa, joka on esimerkiksi ottelu. Tiedot on kerrottava koekalenterissa. Koekalenterin hyväksyy NKK:n johtokunta tai se johtokunta, jolla on hyväksymisoikeus. Koekalenteri julkaistaan osoitteessa www.nkk.no. Kaikkien kokeita järjestävien yhdistysten on annettava myös sorkkaeläinvapauskoe. Kilpailut, jotka käydään kokeiden yhteydessä ja joissa on kiinteä päivämäärä, on ilmoitettava koekalenterissa.

1.1.3 Koeasiakirjat

Koeasiakirjat on saatavissa NKK:n internetsivuilta. Jos kokeessa käytetään ulkomaista tuomaria, on NKK:lle ilmoitettava siitä neljä viikkoa ennen koetta. Jos ulkomainen tuomari on käytössä, on nimettävä myös norjalainen NKK-yhdyshenkilö. Viimeistään neljä viikkoa kokeen jälkeen lähettää järjestäjä NKK:lle raportti, joka on kuvattu NKK:n internetsivuilta saaduissa koeasiakirjoissa. Saman ajan kuluessa on myös kokeen tiedot syötettävä DogWeb-järjestelmään ja lähetettävä NKK:lle.

Osallistujalistassa ja koepöytäkirjassa on oltava oikeat tiedot. Jos osallistujissa on tapahtunut muutoksia, on osallistujalista ja koepöytäkirja korjattava oikeaksi.

Järjestäjän tulee säilyttää koepöytäkirjat, maastokortit ja kopio tulostusta vähintään yhden vuoden ajan.

1.1.4 Kokeen valvonta

Järjestävä seura nimittää NKK:n edustajan ja hänelle varajäsenen. NKK:n edustaja tekee kokeessa viimeisen päätöksen sääntöjen tulkinnasta. Järjestäjä nimeää kokeen johtajan, joka on korkein auktoriteetti kaikessa muussa, paitsi sääntöjen tulkinnassa. Kokeen johtaja ja NKK:n edustaja tai hänen varamiehensä eivät voi olla sama henkilö. NKK:n edustajan on oltava paikalla kaikkina tavallisen kokeen koepäivinä. NKK:n edustajan oikeudet ja velvollisuudet on kerrottu omassa ohjeessaan. On varmistettava, ettei tuomari saa arvosteltavakseen koiraa, joka on hänen omistamansa, kasvattamansa tai hänen oman koiransa jälkeläinen. Tuomari ei voi arvostella lähisukulaisensa (avopuoliso, aviopuoliso, vanhemmat, sisarukset, lapset) omistamaa koiraa eikä koiraa, jonka hän itse on pääasiassa kouluttanut metsästyksen.

Kokeen johtaja ja NKK:n edustaja on valittava ennen kokeen alkua. Tämä koskee myös ÅP- (Avoin koe) ja RR- (kaurisvapauskoe) kokeita. Kokeen johto määrittelee tarpeelliset hallinnolliset asiat koesääntöjen puitteissa, tämä tarkoittaa mm. päivän ohjelmaa, irtilaskuaikaa jne. Kokeen johto vastaa siitä, että koe ei ole ristiriidassa riistaa koskevien lakien ja muiden julkisten sääntöjen ja määräysten kanssa.

Mahdolliset ongelmat ja epäselvyydet käsittelee ja ratkaisee se päättävä, jolle kunkin kysymyksen ratkaisulta kuuluu. Kokeen johtaja ja NKK:n edustaja voivat milloin tahansa puuttua tarpeelliseksi katsomaansa asiaan, jos se kuuluu heidän toimivaltansa piiriin. Tuomarin subjektiiviseen arvosteluun he eivät kuitenkaan voi vaikuttaa.

Kokeen tuomarit ja toimitsijat saavat ohjeensa kokeen johtajalta ja heidän tulee suorittaa tehtävänsä asianmukaisesti niin, että koe voidaan viedä läpi suunnitellun ohjelman mukaisesti.

1.1.5 Koiramäärän ylitys

Jos kokeeseen on tulossa enemmän koiria kuin niitä voidaan ottaa, karsitaan koiria seuraavilla kriteereillä:

Avoimen luokan ÅP-separat ja RR-kokeissa (katso alemmaa koemuodot)

1. Koiria otetaan mukaan ilmoittautumisjärjestyksessä

Avoimen luokan ÅP-samlet –kokeessa (katso alemmaa koemuodot)

1. Nuoremmat koirat ovat etusijalla suhteessa vanhempiin

Pienten koirien SP-kokeessa:

1. Norjalaisomisteiset koirat, joilta puuttuu yksi SP-palkinto norjan käyttövalion arvosta
2. Koirat, jotka ovat saavuttaneet ensimmäisen palkinnon ajokokeessa, mukaan lukien norjalaiset ja ulkomaiset käyttövaliot
3. Koirat, jotka ovat saavuttaneet toisen palkinnon ajokokeessa.
4. Koirat, jotka ovat saavuttaneet kolmannen palkinnon ajokokeessa.
5. Muut koirat

Eliittikokeessa (EP):

1. Norjalaisomistuksessa olevat koirat, joiden norjan käyttövalion arvosta puuttuu 1. palkinto EP-kokeesta
2. Ulkomaisessa omistuksessa olevat käyttövaliokoirat, joiden norjan käyttövalion arvosta puuttuu 1. palkinto EP-kokeesta.
3. Koirat, jotka ovat norjan käyttövalioita

Ulkomaisessa omistuksessa olevat koirat, jotka eivät ole käyttövalioita, eivät voi kilpailla EP-kokeessa.

Jos koiria karsitaan edellä olevilla kriteereillä, menevät nuoremmat koirat vanhempien edelle. Jos viimeisestä koepaikasta on kilpailemassa saman ikäisiä koiria, käytetään arvontaa.

Kaikkia kokeita koskevat poikkeukset:

Maaotteluissa, rodunmestaruusotteluissa, seurakilpailuissa jne. koiria voidaan karsia myös muilla kuin koesääntöihin kirjatulla kriteereillä. Mutta EP-luokan kokeessa koiralla on kuitenkin oltava vähintään yksi ensimmäinen palkinto jäniksenajokokeesta (ks. 5.3). Järjestettäessä tällaisia kilpailuja jonkun muun tiettyyn ajankohtaan sidotun kokeen yhteydessä, ovat ottelukoirat (maaottelu, rodunmestaruus jne.) etusijalla. Järjestäjän tulee ennen koetta kertoa se, mikä paikkamäärä on varattu ottelukoirille.

Kokeita, joissa osallistujien määrä on rajoitettu, koskee seuraava:

1. Koiran osallistumisoikeutta laskettaessa otetaan huomioon kaikki koetulokset, jotka on saavutettu ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Tämä koskee myös palkintosijoja silloin, kun palkitsemisista on jo päätetty tuomarikollegiossa. Avoimen luokan kokeen palkintosijoissa riittää kokeen johtajan ja NKK:n edustajan päätös, mutta silloin on täytettävä ja kokeen järjestäjälle lähetettävä erillinen lomake, joka on saatavissa NHKF:n verkkosivuilla.
2. Jos koira on saanut ilmoittautumisajan päätyttyä G- tai T-arvostelun, voi se tarkoittaa sitä, ettei koiralla ole osallistumisoikeutta.

Osallistumisoikeus kokeeseen, jossa jaetaan CACIT

Koira ei voi osallistua jos:

- a. jos se on kokeen johtajan, NKK:n edustajan, tuomarin tai heidän perheenjäsenensä omistuksessa
- b. jos koira on edellisen kuuden kuukauden sisällä ollut kokeen johtajan, NKK:n edustajan, tuomarin tai heidän perheenjäsenensä omistuksessa tai jos joku heistä on henkilökohtaisesti tuona aikana osallistunut koiran kanssa kokeeseen tai harjoittanut koiraa
- c. osallistuvien koirien määrää voidaan rajoittaa, mutta se on käytävä ilmi kokeen ilmoitustiedoissa. Jos koiria joudutaan karsimaan, kriteerinä käytetään ylempänä mainittuja EP- ja SP-kokeiden karsintakriteereitä.

1.1.6 Kokeen peruutus

Kokeen johtaja voi yhdessä NKK:n edustajan kanssa tehdä päätöksen kokeen peruuttamisesta, siirtämisestä tai keskeyttämisestä jos olosuhteet estävät kokeen läpiviennin. Tuomari voi lopettaa tai siirtää koiran koettelun, jos olosuhteet ovat sellaiset, että kokeen jatkaminen on vastuutonta. Hänen on kuitenkin ensin neuvoteltava asiasta NKK:n edustajan kanssa.

Koe peruuntuu, jos osallistujia ei ole tai jos niitä on niin vähän, ettei koetta voida suorittaa sääntöjen mukaisina. Tällaisessa ei-toivotussa tapauksessa järjestäjän tulee lähettää NKK:lle yksityiskohtainen selvitys peruuntumisen syistä. Kutsutuille tuomareille ja kaikille osallistujille on ilmoitettava peruutuksesta ja järjestäjän on huolehdittava siitä, että kaikki muodollisuudet hoidetaan asianmukaisesti. Järjestäjän tulee tällaisessa tapauksessa perusteellisesti harkita sitä, onko edellytyksiä anoa vastaavaa koetta seuraavana vuonna.

Järjestäjä veloitetaan pitämään kiinni virallisista sopimuksista ja näiden velvoitteiden rikkomiseen voidaan reagoida NKK:n johtosäännön luvun 7-3 mukaisesti.

1.1.7 Kokeen hyväksyminen

Kun kokeen järjestelyt ja kulku ovat tapahtuneet sääntöjen mukaisesti ja kun kokeesta on maksettu NKK:n osuus, hyväksyy NKK kokeen. Tulokset kirjataan kokeen hyväksymisen jälkeen.

1.2 OSALLISTUMINEN

1.2.1 Koirat

Kokeeseen saava osallistua ne koirat, jotka ovat NKK:n rekisterissä tai NKK:n tunnustamassa rekisterissä. Ne koirat, joilla on norjalainen omistaja ja jotka on ulkomaisessa rekisterissä, tulee rekisteröidä NKK:n rekisteriin ennen ilmoittautumista kokeeseen. Uudelleenrekisteröinnissä säilyy ja on käytössä alkuperäinen rekisterinumero. Koirilla, joilta on evätty osallistuminen NKK:n tai sen ulkomaisen yhteistyökumppanin kokeeseen, ei ole osallistumisoikeutta niin kauan kun kilpailukielto on voimassa.

Kaikkiin virallisiin tapahtumiin osallistuvien koirien on oltava tunnistusmerkittyjä. Kokeeseen eivät saa osallistua koirat, joiden korvat tai häntä on tyvistetty. Jos koiralta on amputoitu häntä, voi se osallistua kokeeseen NKK:n luvalla. NKK antaa osallistumisluvan tällaisissa tapauksissa vaatimukset täyttävän eläinlääkäritodistuksen perusteella. Luonnollinen töpöhäntä: Katso Pohjoismaisen kennelunionin (NKU) ajan tasalla oleva lista luonnontöpöhäntäisistä roduista.

1.2.2 Terveystilanne

Koiran tulee olla rokotettu kulloistenkin määräysten mukaan. Katso rokotusmääräykset osoitteesta www.nkk.no. Eläinlääkärin todistus rokotuksista on oltava mukana kokeessa ja se on näytettävä pyynnöstä kokeen järjestäjille.

Koira ei voi osallistua kokeeseen jos sen tiinehtymisestä on enemmän kuin 28 päivää tai jos koiralla on alle 56 päivän ikäiset pennut.

Muissa asioissa pätee eläinsuojelulain 26. pykälä, jossa säädetään omistajan ja kuljettajan vastuusta koiran terveydestä kilpailun aikana. Jos koiran ohjaaja haluaa käyttää koirallaan sukkiä, on se sallittua.

1.2.3 Koiran ohjaaja

Osallistumisoikeus on kaikilla, joilta NKK tai NKK:n jäsenyhdistys ei ole evännyt tätä oikeutta. Jos NKK:n yhteistyökumppani on evännyt koiran ohjaajalta kilpailuoikeuden, ei hän voi osallistua kokeeseen myöskään Norjassa niin kauan kun kilpailukielto on voimassa.

1.2.4 Ilmoittautuminen ja osallistumismaksu

Kaikki ilmoittautumiset ovat sitovia. Jos ilmoittautumista ei ole tehty oikein, jos tiedoissa on puutteita tai jos ilmoittautuminen on tapahtunut myöhästyneenä, on järjestäjällä oikeus kieltäytyä ottamasta ilmoittautumista vastaan. Niiden osallistujien, jotka eivät ole jäseniä NKK:N jäsen seurassa, yhteistyöseurassa tai NKK:n kanssa yhteistyötä tekevässä kennelliitossa, on maksettava kaksinkertainen osallistumismaksu.

Ilmoittautuminen kokeeseen voi tapahtua joko sähköisesti tai lähettämällä täytetty ilmoittautumislomake voimassa olevien NKK/NKF–ohjeiden mukaisesti. Jos ilmoittautuminen verkossa ei ole käytössä, on ilmoittautumismaksu maksettava viimeistään määräajan päättyessä. Kopio rekisteröintitodistuksesta ja rokotustodistuksesta on liitettävä ilmoittautumiseen. Jos ilmenee mahdollisuus suorittaa RR-koee tavallisen kokeen yhteydessä, voi koiran omistaja ilmoittautua RR-kokeeseen koepäivän jälkeen.

1.2.5 Vastuu ilmoittautumisesta ja osallistumismaksun palautus

Osallistumismaksu maksetaan takaisin vain silloin, jos:

- Ilmoittautumista ei hyväksytä
- Ilmoittautujalla on laillinen eläinlääkärin todistus esteestä
- koiran ohjaaja sairastuu, mutta tällöin kokeen järjestäjä voi päättää, vaaditaanko lääkärin todistus

Jos koiran ohjaaja jättää tulematta kokeeseen, johon on ilmoittautunut, on hänen heti toimitettava järjestäjälle dokumentit, joista ilmenee pätevä syy poisjääntiin. Kokee johtaja ja NKK:n edustaja ottavat kannan perusteluun. Eläinlääkärin dokumentoima vamma tai juoksuajan alkaminen ovat päteviä syitä. Sama pätee siihen, jos koiran ohjaaja sairastuu, mutta siinä tapauksessa koetoimikunta päättää, vaaditaanko lääkärin todistus. Jos poissaolon syytä ei hyväksytä, on koiralle annettava tulokseksi T (omistaja luopunut ilman hyväksyttävää syytä). Jos poissaolon syy hyväksytään, on koiralle annettava tulokseksi IS (ei koeteltu) ja rekisteröintimaksu palautetaan, mikäli poisjäännistä on ilmoitettu järjestäjälle ennen koetta. Jos koiralle kirjataan kokeessa T (akuutti vamma) tai A (vakava vamma), ei ilmoittautumismaksua palauteta.

Järjestäjä vastaa vain ilmoittautumismaksun palautuksesta, ei mahdollisista muista tapahtuneista tappioista tai vahingoista.

Ilmoittautumismaksua ei palauteta sen perusteella, että koira hylätään tai suljetaan kokeen aikana.

Koiran omistaja tai ohjaaja on vastuussa kaikista koiran aiheuttamista vahingoista. NKK:n, järjestäjän, tuomarin, NKK:n edustajan tai muun järjestelyihin osallistuneen henkilön vastuu tappioista tai vahingoista rajoittuu osallistumismaksun palauttamiseen.

1.2.6 Koiran hylkääminen

Jos koira on todistetusti sairas/loukkaantunut tai aggressiivinen tai jos koirasta on annettu ilmoittautumisessa väärää tietoa, koira hylätään kokeesta. Järjestäjä voi päättää kiimaisen nartun osallistumismahdollisuudesta kokeeseen. Kiimassa olevaa narttua ei saa tuoda koepaikalle ilman kokeen johtajan lupaa.

1.2.7 Koiran sulkeminen

Jos koira kokeen aikana käyttäytyy häiritsevästi esimerkiksi jahtaamalla väärää riistaa, puremalla kokeen järjestäjiä tai tuomareita tai hyökkäämällä toisten koirien kimppuun, se suljetaan kokeesta ja sille langetetaan väliaikainen kilpailukiello. Kielto on voimassa niin kauan, kunnes NKK on käsitellyt asian.

Jos koiralla on todistus lammasvapaudesta, on se pidettävä mukana maastossa. Jos koira kuitenkin jahtaa lampaita, on tuomarin otettava todistus haltuunsa ja tuomarin on raportoitava vakavasta lampuruudesta.

Sulkemistapauksissa on NKK:n edustajan velvollisuutena kertoa tapauksesta raportissaan, joka lähetetään NKK:lle ensimmäisenä kokeen jälkeisenä arkipäivänä. NKK voi harkinnan jälkeen langettaa koiralle kilpailukiellon lyhyemmäksi tai pidemmäksi ajaksi. Koealueen tapahtumista voi sivullinen raportoida tuomarille, kokeen johtajalle tai NKK:n edustajalle kokeen päättymiseen mennessä.

1.2.8 Doping – keinotekoinen suorituskykyyn vaikuttaminen

Kokeessa on noudatettava NKK:n antidopingsääntöjä

1.3 TUOMARIT

1.3.1 Tuomareiden nimittäminen

Järjestäjä hyväksyy ja nimeää tuomarit ennen kokeen alkua. Tuomareilla on oltava kyseisen koetyypin arvosteluoikeudet. Jos nimetyn tuomarin arvosteluoikeudet ovat päättyneet, on etsittävä uusi, arvosteluoikeudet omaava tuomari.

1.3.2 Tuomareiden ja maastojen sijoittaminen

Kokeen johto sijoittaa tuomarit ja maastot

1.3.3 Tuomarit ja tuomarin tehtävät

Tuomarin rehellisyyttä ei tule asettaa kyseenalaiseksi. Rehellisyys ei ole vain sitä, että tietää itsensä riippumattomaksi, myös muiden on se tiedettävä. Tuomarin puolueettomuus on koiran arvostelun peruspilari. Tuomarin jääviydestä päättävät kussakin tapauksessa kokeen johtaja ja NKK:n edustaja. Myös tuomarilla itsellään on velvollisuus huolehtia jäävittömyydestään. Avoimen luokan (ÅP) yhteiskokeessa (ÅP samlet), useampipäiväisessä pienten koirien kokeessa (SP) ja alueellisessa eliittikokeessa (EP) voi tuomarina toimivan koira olla mukana, mutta vasta viimeisenä päivänä tai viimeisinä päivinä. Tällöin tuomari ei voi arvostella toista koiraa sen jälkeen kun on ensin kilpaillut omalla koirallaan samassa kokeessa. Erillisissä avoimen luokan kokeissa (ÅP separat) ja RR-kokeissa näitä rajoituksia ei sovelleta, joten tuomari voi arvostella toista koiraa ennen tai jälkeen oman koiransa arvostelun.

Tuomarin on huolehdittava siitä, että kokeessa toimitaan sekä kokeen sääntöjen, että järjestäjän sääntöjen mukaisesti. Tuomarin tulee varmistaa, että koiranohjaaja ja muut mahdolliset asiaan kuuluvat henkilöt saavat tarvittavat tiedot ja ohjeistuksen ja että koiralle annetaan mahdollisuus tehdä parhaansa. Koiran arviointi on suoritettava niin, että kaikki asiaan kuuluvat lomakkeet ja pöytäkirjat tulevat täytetyiksi. Tuomarilla, jolla on vähintään kolmen vuoden kokemus tuomaritoiminnasta, on oikeus ottaa tarvittaessa mukaan maastoon tuomarikokelas.

Pienten koirien kokeessa, avoimen luokan yhteiskokeessa ja eliittiluokan kokeessa tuomari toimittaa täytetyn maastokortin ja koepöytäkirjan kokeen johtajalle ennen tuomarikokousta. Erillisessä avoimen luokan kokeessa (ÅP separat) ja RR-kokeessa nämä asiakirjat on toimitettava / lähetettävä viimeistään kolmen päivän sisällä koepäivän jälkeen.

1.4 KÄYTTÄYTYMINEN, KURINPITO JA VALITUSMENETTELY

1.4.1 Käyttäytyminen ja kurinpito

Koiran ohjaajan on noudatettava koesääntöjä, asennoiduttava oikein ja käyttäydyttävä niin, ettei hän vahingoita koiraurheilua tai sen mainetta kokeessa tai kokeeseen liittyen. Myös ennen koetta ja sen jälkeen on osallistujan kokeen seuraajien käyttäydyttävä niin, ettei kokeen järjestäjille koidu vahinkoa. Koiran väkivaltainen rankaiseminen on kiellettyä. Koirien on oltava kytkettyinä muulloin kuin koetteluun aikana.

Kokeen osallistujien ja seuraajien on noudatettava tuomarin ja kokeen johtajan ohjeita. Osallistujien on kunnioitettava tuomarin päätöksiä. Valitusoikeuksista on kerrottu luvussa 1.4.2. Epäurheilijamainen suhtautuminen tuomarin päätöksiin on kiellettyä.

Sääntöjen tai tuomarin tai kokeen johtajan ohjeiden noudattamatta jättäminen voi johtaa varoitukseen tai mahdollisesti koealueelta poistamiseen. Jos tuomari tai kokeen johtaja havaitsee vakavia rikkeitä, on hän velvollinen raportoimaan niistä NKK:n edustajalle ennen kokeen päättämistä. Kokeeseen liittyvistä kurittomuuksista voi kuka tahansa raportoida tuomarille, kokeen johtajalle tai NKK:n edustajalle ennen kokeen päättämistä. NKK:n edustaja kuvaa metsästysäännösten rikkomisen raportissaan NKK:lle, joka määrittää mahdolliset sanktiot. Muilta osin sovelletaan NKK:n johtosäännön lukua 7.

Jos kokeen järjestäjä tai NKK:n edustaja toteaa osallistujan syyllistyneen sääntöjen rikkomiseen tai sopimattomaan käytökseen, on tämä kerrottava koeraportissa. Riippuen siitä, minkälaisesta sääntörikkeestä tai sääntöjen noudattamatta jättämisestä on kyse kokeen johdon kirjoittamassa raportissa, voi osallistujalle koitua seurauksia, jotka on määritelty NKK:n säännön kappaleessa 7. Tällaiset tapaukset on koeraporttien lisäksi lähetettävä tiedoksi NHKF:ään, joka harkitsee tapauksen mahdollisen jatkokäsittelyn.

1.4.2 Valitusmenettely

Niistä arvioista ja päätöksistä, jotka sääntöjen mukaan kuuluvat tuomareille, ei voi valittaa. Jos osallistuja kokee kärsineensä vääryyttä koesääntöjen rikkomisen kautta, voi hän ennen tuomaritapaamisen päättymistä toimittaa kirjallisen valituksen NKK:n edustajalle, joka käsittelee valituksen tässä tapaamisessa (koskee eliittiluokan koetta (EP), avoimen luokan yhteiskoetta (ÅP) ja pienten koirien koetta (SP)). Jos avoimen luokan erillisen kokeen tai RR-kokeen osallistuja tuntee kärsineensä vääryyttä koesääntöjen rikkomisen vuoksi, lähetetään valitus välittömästi NKK:n edustajalle, joka yhdessä kokeen johtajan kanssa käsittelee heti tapauksen.

Jos tapaus koskee asioita, joista osallistuja ei voinut tietää ennen tuomarikokousta, valitus lähetetään NKK:n edustajalle viimeistään viikon kuluttua siitä, kun tuomarikokouksen päätöksistä on ilmoitettu koiran ohjaajalle tai omistajalle.

Päätöksistä voi valittaa NKK:n metsästyskoirakomitealle viikon kuluessa päätöksen tiedoksi saapumisesta. Valitukseen on liitettävä valitusmaksu, joka on suuruudeltaan NKK:n näyttelyiden ilmoittautumismaksu kaksinkertaisena. Valitusmaksu palautetaan jos valitus katsotaan aiheelliseksi.

1.5 POIKKEUKSET

NKK:n hallitus ja NKK:n ajokoirakomitea voivat erityistapauksissa myöntää poikkeuksia näihin sääntöihin sekä yleisellä tasolla, että yksittäistapauksissa.

1.6 KOETUOMAREIDEN TOIMINTAA KOSKEVAT EETTISET SÄÄNNÖT

Etiikka

Etiikka määrittelee sen, mitä jossakin ihmisryhmässä pidetään oikeana tai vääränä. Eri ryhmillä voi olla erilainen käsitys siitä, mikä on eettisesti hyvää tai huonoa. Tuomaritoiminnassa on sovittava niistä periaatteista, joihin tuomareiden toiminta perustuu. Periaatteelliset linjaukset koskevat sekä kaikkia koetuomareita että kaikkia NKK:n yhteistyöseurojen järjestämiä tapahtumia ja lisäksi muita tilanteita, joissa kyseinen henkilö voidaan yhdistää hänen asemaansa koetuomarina. Etiikka ei ole sama asia kuin säännöt. NKK:ssa on useita sääntöjä ja määräyksiä, jotka säätelevät sekä tuomareiden tehtäviä että oikeuksia.

Tuomarin tehtävät

Tuomarin arviot koiran ominaisuuksista ovat tärkeä lähtökohta systemaattiselle jalostukselle, joka tapahtuu NKK:n ja NKK:n jäsenseurojen sekä yksittäisten rotujen kasvattajien toimesta. Tuomarin objektiivisuutta ja koskemattomuutta ei tule koskaan kyseenalaistaa. Siksi on tärkeää, että tuomarit täyttävät vaadittavat pätevyysvaatimukset, että tuomari on puolueeton ja riippumaton ja että kaikki kokeeseen osallistujat kokevat tuomareiden käyttäytyvän oikeudenmukaisesti.

Koiria arvostellessaan tulee tuomarin keskittää huomionsa koiraan ja sen toimintaan. Tuomari on vastuussa toiminnastaan ja suoritettava tehtävänsä mahdollisimman hyvin. Tämä sisältää myös sen, että tuomarin on oltava hyvässä kunnossa ja esiinnyttävä moitteettomasti. Tarpeeton keskittyminen muihin tuomareihin, matkapuhelimeen tai muihin häiriötekijöihin herättää epäilyksen tuomarin keskittymisestä, eikä sitä saa

tapahtua. Tuomarit on pidettävä ajan tasalla sääntömuutoksista. Lisäksi tuomareiden on osallistuttava jatkokoulutuksiin ja heidän on itsenäisesti huolehdittava tietojensa ajantasaisuudesta tapahtumien tulkinnoissa.

Suhde Norjan Kennelklubiin (NKK)

Norjalaiset tuomarit ovat NKK:n valtuuttamia. Pääsy tuomarikoulutukseen tapahtuu persoonallisten ja ammatillisten ominaisuuksien arvioinnin jälkeen. Hyväksyminen tuomariksi edellyttää hyvää taitojen kehittymistä sen lisäksi, ettei koulutuksen aikana paljastu henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka ovat ristiriidassa tuomaritoiminnan kanssa. Tuomarin on toimittava siten, että hän säilyttää sen eettisen tason, jota tuomarin näkyvä asema edellyttää. Tämä koskee sekä omaa koiran pitoa että koiraurheilua yleensäkin. Tuomarin on tiedostettava käyttäytymisensä paitsi tuomarin roolissa, myös osallistujana, katsojana, järjestäjänä ja muissa tapauksissa, joissa tuomarin käyttäytymiseen ja sanomisiin kiinnitetään huomiota. Puolueellisuus ja subjektiivisuus ovat ristiriidassa tuomarin aseman kanssa. Jos tällaista käyttäytymistä havaitaan, kyseisen tuomarin tuomarioikeudet harkitaan uudelleen. Siksi ei saa olla mahdollista kyseenalaistaa tuomarin käyttäytymistä koiraurheilun tai hänen oman koiranpidon yhteydessä. NKK tukee tuomareitaan ja tuomareilta edellytetään vastaavasti lojaalisuutta NKK:ta kohtaan.

Suhde kokeen järjestäjään

Tuomareiden ja järjestäjien on keskenään sovittava matkakustannuksista, majoituksista, aterioista, saapumis- ja lähtöajoista sekä muista käytännön yksityiskohdista. Tuomari ei voi jättää täyttämättä sovittua tuomarointitehtävänsä ilman pakottavaa terveydellistä syytä. Tuomari on kokeen järjestäjän vieras ja edustaa NKK:ta koko kokeen ajan. Tuomarin on esiinnyttävä kohteliaasti ja olla luomassa miellyttävää koetapahtumaa.

Tuomarointi ja suhde kokeeseen osallistujaan

Siitä hetkestä alkaen kun tuomari saapuu kokeeseen, häntä on pidettävä NKK:n edustajana. Siksi tuomarin on toimittava korrektisti ja kohteliaasti, oltava edustava, levännyt ja hyvässä kunnossa. Tämä pätee niin kauan kuin tuomarointitehtävä kestää. Ennen kokeen alkua on tuomarin esiteltävä itsensä ja mahdolliset tuomarikokelaat ja selitettävä kokeeseen osallistujalle päivän kulku, ellei sitä ole sovittu kokeen järjestäjän tehtäväksi. Tuomarin on oltava positiivinen keskittyttävä koko päivän ajan ensisijassa koiriin. Tuomari arvioi koiran vain havaintojensa perusteella, eikä arviointiin vaikuta koiran tausta, aiemmat ansiot, kasvattaja ja se, kuka koiran omistaa tai kuka sitä ohjaa.

Kaikkia osallistujia on kohdeltava tasapuolisesti. Tuomari voi ohjeistaa koiran ohjaajaa niin, ettei se vaikuta koiran suoritukseen. Tuomari ei saa kysellä ohjaajalta koiran sukutaulusta, aiemmista palkinnoista tai muista seikoista, jotka saattavat viitata siihen, että ulkoiset seikat vaikuttaisivat koiran arvosteluun.

Kun koe on suoritettu, on tuomarin kerrottava koiran ohjaajalle koiran saama arvostelu niin kuin se arvostelulomakkeeseen on kirjattu. Sen jälkeen tuomari voi vastata kysymyksiin, jotka selventävät tuomarin näkemyksiä. Keskustelua koiran ohjaajan kanssa tai koiran ohjaajan näkemyksiä ei tule ottaa arvostelussa huomioon. Ilmoittamalla koiransa kokeeseen on osallistuja pyytänyt tuomarin arvion koirastaan ja kunnioitettava sitä. Tuomari voi antaa varoituksen tai poistaa kokeesta koiran ohjaajan, joka käyttäytyy koepäivän aikana epäasiallisesti tai syyttää tai moittii tuomaria hänen päätöksistään. Tuomarin tulee arvioida, pitääkö tällaisessa tapauksessa asianomaisesta kirjoittaa selvitys kunkin koemuodon säännöissä kuvatulla tavalla.

Suhde NKK:n edustajaan

Kaikissa kokeissa on nimetty NKK:n edustaja, joka on kokeen ylin päättäjä sääntöjen tulkinnessa. NKK:n edustajan on tarkastettava arvostelulomakkeet ja suositettava koe hyväksytyksi. NKK:n edustajan tehtävät ja

oikeudet on kuvattu kohdassa ”Ohjeet NKK:n edustajalle”. Tuomarin, kokeen johdon ja NKK:n edustajan on työskenneltävä yhdessä luodakseen parhaan mahdollisen koetapahtuman sekä sosiaalisesti että ammatillisesti ja heidän on kunnioitettava toistensa tehtäviä ja näkemyksiä. NKK:n edustajaa on kunnioitettava silloinkin, vaikka hänen ammatillinen kokemuksensa olisi selvästi tuomarin kokemusta vähäisempi. Positiivinen yhteistyö auttaa kaikkia pääsemään hyvään lopputulokseen.

Suhde muihin tuomareihin

Tuomareiden on oltava ehdottoman lojaaleja muita tuomareita kohtaan. Kokeen seuraajana ollessaankaan tuomarin ei pidä koskaan puhua halveksivasti kokeen tuomarista, vaikka olisi eri mieltäkin arvioinnista. Tällaisissa tapauksissa asia voidaan ottaa puheeksi kahdestaan toisen tuomarin kanssa tarkoituksena edistää myönteistä ammatillista kehitystä. Tuomarina sinulla oletetaan olevan erityisen hyvä kokemus koirista. Siksi koiran työskentelyä ei saa arvioida negatiivisesti silloin kun osallistuu itse koiran kanssa kokeeseen. Tuomarit voivat tulkita koiran työskentelyä eri tavalla ja koiraa arvioivan tuomarin rehellisyyttä on aina kunnioitettava.

Tuomarikokelaat

Tuomareilla, joilla on maastossa mukana tuomariharjoittelija, on tärkeä tehtävä. Opastuksen, koulutuksen ja koiran arvioinnin on tapahduttava kyseisen koemuodon sääntöjen mukaisesti. Jos tuomari epäilee ehdokkaan suoriutumista häneltä odotettavalla tavalla, on parempi hylätä ehdokkaan suoritus, koska tällöin ehdokkaan on tehtävä ylimääräistä työtä ja siten hän oppii enemmän ennen tuomarointioikeuksien saamista. Tuomariharjoittelijoille tulee valita pariksi sellainen tuomari, johon hänellä ei ole liian läheistä suhdetta.

Sosiaalinen media

Sosiaalisen median käytössä on tuomareiden oltava tietoisia asemastaan koetuomarina. Objektiiivisuuden vuoksi on harkittava, kirjoitetaanko koirien suorituksista mitään riippumatta siitä, ovatko ne hyviä vai huonoja. On sanomattakin selvää, ettei tuomarikollegojen arviointeja arvostella tai kommentoida. NKK:n tätä asiaa koskevia määräyksiä on luettava ja noudatettava.

2. OHJEET NORJAN KENNELKLUBIN EDUSTAJALLE

- 2.1 NKK nimeää NKK:n edustajan ja hänen varamiehensä kokeen järjestäjän ehdotuksesta. NKK:n edustajan on oltava kortillinen tuomari, jolla on oltava vähintään kolmen vuoden tuomarikokemus.
- 2.2 Edustajan on oltava kokeessa läsnä jokaisena päivänä, poikkeuksena RR-koe, avoimen luokan pitkä koe, eliittiluokan alue (spred) –koe ja pienten koirien usean päivän mittainen koe. Edustaja voi arvioida, onko läsnäoloon tarvetta. NKK:n edustaja ei voi itse osallistua kokeeseen lukuun ottamatta RR-koetta ja avoimen luokan erillis-(separat) koe. Hänen on mahdollisuuksien mukaan osallistuttavan kokeen järjestelyihin, koirien valintaan ja karsintaan ja koirien jakamiseen maastoihin.
- 2.3 NKK:n edustaja tarkistaa välittömästi tuomareiden maastokortit päivän kokeesta ja varmistaa, että arvioinnit on kirjattu täydellisesti vastaten tuomarin kertomusta. Epäselvistä tapauksista NKK:n edustaja keskustele asianomaisen tuomarin kanssa. Palkitsemisluokka voi mahdollisesti muuttua, edellytyksenä on se, että on tapahtunut sääntöjen virheellinen käyttö tai tulkinta. Tuomarikollegion käsittelyn jälkeen palkitsemisluokka ei voi enää muuttua, jos myöhemmin ei käy ilmi menettelyvirheitä.
- 2.4 Jotta ongelmat kokeen jälkeen voitaisiin välttää, tulee NKK:n edustajan niin paljon kuin mahdollista viivyttää kokeen päättämistä, jotta epäselvyydet voitaisiin selvittää kokeen johtajan kanssa jo paikan päällä.

- 2.5 NKK:n edustaja ottaa vastaan valitukset ja käsittelee ne yhdessä kokeen johdon kanssa.
- 2.6 Kun koe on päättynyt, käy NKK:n edustaja yhdessä kokeen johtajan kanssa läpi kokeen asiakirjat.
- 2.7 Jos kokeessa on mukana tuomarikokelaita, valvoo NKK:n edustaja heitä ja arvioi heidän työnsä yhdessä varsinaisen tuomarin kanssa.
- 2.8 NKK:n edustaja auttaa kokeen johtajaa tuomarin arvioinnin vastaanottamisessa silloin, jos tuomarilla on ollut mukana kokelas. NKK:n edustajalla tai kokeen johtajalla ei voi olla mukanaan kokelasta, mutta tuomarioppilas on mahdollinen.

3. OHJEET KOKEEN JOHTAJALLE

- 3.1 Kokeen järjestäjä nimeää kokeen johtajan, hänen varamiehensä ja koetoimikunnan. Molempien johtajien on oltava kortillisia tuomareita, joilla on vähintään kolmen vuoden kokemus.
- 3.2 Koetoimikunnalla on vastuu siitä, että koeanomus on hyväksytty NKK:ssa ja että koe on kirjattu NKK:oon.
- 3.3 Kokeen johtaja osallistuu aktiivisesti kokeen suunnitteluun ja varmistuu siitä, että tuomarit täyttävät koesääntöjen vaatimukset. Hänellä on myös vastuu siitä, että maastojen käyttöön on lupa ja että kaikille asianosaisille on tiedotettu kokeesta ja että kokeesta on ilmoitettu myös koealueella.
- 3.4 Kokeen johtaja tai hänen varamiehensä ei voi osallistua koiransa kanssa kokeeseen. Poikkeuksena tästä on RR-koe ja avoimen luokan erilliskoe (ÅP separat).
- 3.5 Kokeen johtajan tulee yhdessä NKK:n edustajan ja mukana olleen tuomarin kanssa arvioida oppilas- ja kokelastuomareiden työskentelyä ja täyttää oppilaan ja kokelaan koulutuskortti ja mahdollisesti hakea pätevöimistä.
- 3.6 Kokeen johtaja johtaa tuomarikokouksen. Yhdessä NKK:n edustajan kanssa hänen täytyy huolehtia siitä, että koepöytäkirjat ovat oikein täytetyt ja vastaavat tuomareiden kertomuksia.
- 3.7 Kokeen johtajalla ja varajohtajalla ei voi olla mukanaan kokelasta, mutta tuomarioppilas on mahdollinen.
- 3.8 Kokeen päätyttyä laatii kokeen johtaja raporttinsa kokeen muodollisesta sujumisesta. Raportissa on oltava mukana tuomariluettelo ja mahdolliset tuomarikokouksen käsittelemät valitukset äänestystuloksineen. Raportin liitteenä on kokeen muut asiakirjat.
- 3.9 Kokeen johtaja vastaa siitä, että tarvittavat asiakirjat on täytetty ja lähetetty kokeen jälkeen.
- 3.10 Kokeen johtaja on vastuussa siitä, että kokeen asiakirjat lähetetään kokeen jälkeen määräajassa eteenpäin. Jos määräaikoja ei ole noudatettu, voidaan koe hylätä.

4. METSÄSTYSKOIRAKOKEIDEN OHJEET

Seuraava koskee NHKF:n rotuihin kuuluville koirille järjestettäviä metsästyskokeita:

Osallistumisvaatimukset

- oltava vähintään 15 kuukauden ikäinen, viimeistään koepäivänä
- oltava palkittu näyttelyssä vähintään tyydyttävällä arvosanalla

- ei ole saman kauden kokeessa (mukaan lukien RR-koe):
 1. saanut G-arvostelua karjan häiritsemisestä
 2. saanut G-arvostelua kahdesti jostain muusta virheestä
 3. saanut kahdesti T-arvostelua

Koekoiralla on oltava yksi ohjaaja. Muut mukana olevat henkilöt katsotaan kokeen seuraajiksi, eivätkä he saa osallistua koiran ohjaamiseen esimerkiksi tutkaa käyttämällä, kutsumalla, kytkemällä tms.

Koiran ohjaajan on hyväksyttävä se, että hänen koiraansa on mahdollisesti arvostelemassa myös tuomarioppilas tai –kokelas.

5. ERI KOETYYPIT

5.1 AVOIN KOE (ÅP)

Yhden päivän koe käydään jonakin tiettyinä aikajaksona (ÅP separat) tai ennalta määrättyinä koepäivinä (ÅP samlet)

ÅP separat –kokeessa kokeen johto on valtuuttanut jonkun henkilön hyväksymään/määräämään tuomarit ja maaston ennen kokeen alkua ja lähettämään/toimittamaan kokeen asiakirjat tuomarille.

Koettelupäivä sovitaan koiran omistajan/ohjaajan ja tuomareiden kesken. Tuomarin on toimitettava/lähetettävä kokeen asiakirjat viimeistään kolmen päivän kuluttua koepäivän päättymisen jälkeen (katso 1.3.3). Jos kyseessä on ÅP separat –kokeessa ja RR-kokeessa kollegio kutsutaan koolle viimeistään kaksi viikkoa koeajan loppumisen jälkeen.

ÅP-koe voidaan pitää usealle koiralle saman päivän tai samojen päivien aikana, esimerkkeinä ottelut, kerhonmestaruudet jne. Kokeen johtajan ja NKK:n edustajan tulee silloin olla kokeessa läsnä. Kokeen järjestäjällä on oikeus päättää säännöistä, joilla koirat laitetaan paremmuusjärjestykseen.

5.2 PIENTEN KOIRIEN KOE (SP)

Yhden päivän koe (yksi NKK:n viitenumero, yksi startti / koira) beagleille ja dreevereille. Kunkin koiran koepäivä ja –paikka on etukäteen sovittu. Koe voidaan pitää usean päivän pituisena, kuitenkin maksimissaan seitsemän päivän pituisena kokeena. Jos koe kestää useita päiviä, tulee yhteinen tuomarikokous järjestää viimeistään kahden päivän kuluttua viimeisen koepäivän jälkeen. Kokeen järjestäjällä on oikeus päättää säännöistä, joilla koirat laitetaan paremmuusjärjestykseen.

5.3 ELIITTIKOE (EP)

Etukäteen päätetty kahden päivän jäniskoe ajokoirille, jotka ovat aiemmin saavuttaneet vähintään kaksi ykköspalkintoa jänikselle norjalaisessa ÅP-kokeessa. Jokainen koira koetellaan kahtena peräkkäisenä päivänä.

EP-kilpailuun, joka on samalla ottelu (Aluemestaruus (DM), Norjanmestaruus (NM), rodunmestaruus, kerhonmestaruus tai muu koekalenterissa mainittu ottelu), voivat osallistua myös sellaiset koirat, joilla on vain yksi ykköspalkinto jänikselle ÅP-kokeesta. Lukuunottamatta DM- ja NM-otteluita, joissa sijoitukset määräytyvät kohdassa 11.2 esitetyllä tavalla, voi erityisten otteluiden järjestäjä määrittää säännöt, joilla koirat laitetaan paremmuusjärjestykseen. Koiran yhtenä päivänä saavuttamat pisteet, jotka vastaavat ÅP-kokeen ensimmäistä palkintoa, lasketaan tavalliseksi ÅP-kokeen palkinnoksi laskettaessa koiran EP-kelpoisuutta (2 x 1p jäniksellä). Kaikissa EP-kokeissa yhtenä päivänä paljaalla maalla saavutetut, ÅP-kokeen 1. palkintoa vastaavat pisteet voidaan laskea paljaan maan tuloksiksi kun koiralle haetaan käyttövalion arvoa.

Kun EP-tuloksia lasketaan, tulee norjalaisomistuksessa olevan koiran saavuttaa tuloksensa Norjassa eri tuomareilta. Jos toisaalta norjalaisen omistama koira on saavuttanut käyttövalion arvon ulkomailla kokeessa, jonka kyseisen maan kennelliitto hyväksyy, on koiralla oikeus osallistua EP-kokeeseen ilman kahta ÅP-kokeen ensimmäistä palkintoa.

EP on avoin ulkomaisille käyttövaliokoirille (ks. luku 4.2).

EP-koe voidaan toteuttaa kahdella vaihtoehtoisella tavalla:

Yhteinen EP: Yhteisessä EP-kokeessa tuomarikollegio kokoontuu tarvittaessa ensimmäisenä koepäivänä, mutta aina vähintään jokaisen koepäivän päätteeksi.

Alue-EP: Kerhot voivat järjestää kokeen eri alueilla. Tällöin tulee jokaisella alueella olla oma yhdyshenkilö, joiden on täytettävä NKK:n edustajalle tai kokeen johtajalle asetetut vaatimukset (ks. luvut 2.1 ja 3.1). Alue-EP-kokeen kesto voi olla korkeintaan neljä päivää. Järjestäjä ei voi delegoida osaa kokeesta toisen kerhon järjestettäväksi. Kontaktihenkilön, kokeen johtajan ja NKK-edustajan on oltava järjestävän yhdistyksen jäseniä.

Kokeen johtaja, NKK:n edustaja ja kunkin alueen kontaktihenkilö määrittelevät tuomarit ja maastot kullekin koiralle molemmiksi koepäiviksi. Kontaktihenkilö ja kunkin alueen tuomari käyvät koepäivän päätteeksi läpi koiran saaman arvostelun. Kokeen tuomarikokous pidetään viimeistään kaksi päivää viimeisen koepäivän jälkeen, jonka jälkeen täytyy tuomarikollegion fyysisesti kokoontua yhteen.

Eliittikokeen yksittäisenä päivänä arvostelu tapahtuu samalla tavalla kuin ÅP-kokeessa. EP-palkintosija määräytyy molempien päivien palkintopisteiden summana. Palkintovaatimukset ovat seuraavat:

1. EP-palkinto: 321 - 400 palkitsemispistettä
2. EP-palkinto: 261 – 320 palkitsemispistettä
3. EP-palkinto: 195 – 260 palkitsemispistettä

Jotta koira voidaan EP-palkita, tulee sen työskennellä kytkemättömänä vähintään 5 tuntia molempina koepäivinä.

Jotta koira voi saavuttaa 1. EP-palkinnon, tulee sen saavuttaa ensimmäistä ÅP-palkintoa vastaavat pisteet (120 + 55 = 175) jommankumman koepäivän aikana.

Jos koiralle on annettu G tai T ensimmäisenä päivänä, se ei voi osallistua toisena päivänä kokeeseen. Jos koira saa toisena päivänä T-arvostelun, säilyvät sen ensimmäisen päivän tulokset voimassa. Jos koira saa G-arvostelun EP-kokeessa, se menettää kaikki kokeessa saavuttamansa pisteet. Täten koira menettää ensimmäisen päivän palkitsemispisteensä, jos se saa G-arvostelun toisena koepäivänä. EP-kokeessa koiran ohjaajalla on mahdollisuus jättää toisena päivänä starttaamatta ilman että koira saa arvostelun T (omistaja on luopunut ilman hyväksyttävää syytä). Sen sijaan koira saa koepöytäkirjoihin ja DoGWeb Arra –järjestelmään merkinnän IS (ei startannut).

5.4 KANSAINVÄLINEN KOE

Kansainvälinen metsästyskoe SP – CACIT

Kansainvälinen ajokoirien koe, joka järjestetään FCI:n sääntöjen mukaan ja noudattaen niitä sääntöjä, jotka koskevat pienten koirien ajokokeissa (SP-koe) beaglea ja dreeveriä.

Kansainvälinen koe – CACIT

Kansainvälinen ajokoirien koe, joka järjestetään FCI:n sääntöjen mukaan ja noudattaen niitä sääntöjä, jotka koskevat eliittikokeessa (EP-koe) ajokoiria.

Säännöt, joiden mukaan CACIT jaetaan

Jos FCI:n säännöissä ei toisin määrätä, on kokeessa oltava mukana vähintään kymmenen koira, jotta CACIT voidaan jakaa. Tämä pätee riippumatta siitä, kuinka monta koira jostain yksittäisestä rodusta osallistuu. CACIT ja vara-CACIT myönnetään kunkin rodun parhaalle ja toiseksi parhaalle koiralle edellyttäen, että ne ovat saavuttaneet ensimmäisen palkinnon SP- tai EP-kokeessa. Jos kahdella koiralla on samat pisteet, sovelletaan koirien sijoittumisohjeita samaan tapaan kuin DM- ja NM-kokeissa.

5.5 KAURISVAPAUSKOE (RR)

Kokeilu

Koe voidaan järjestää joko erillisenä RR-kokeena tai tilanteen salliessa myös tavallisen metsästyskokeen yhteydessä. RR-kokeessa käytetty aika on pois koiran varsinaisesta koeajasta silloin, kun RR-koe suoritetaan muun metsästyskokeen yhteydessä. Koe suoritetaan jäljempänä kuvatulla tavalla riippumatta siitä, käydäänkö se tavallisen kokeen yhteydessä vaiko erillisenä RR-kokeena.

Koira voi osallistua RR-kokeeseen 15 kuukautta täytettyään. Koiran on työskenneltävä irrallaan maastossa vähintään 30 minuutin ajan. Koiran on jouduttava kontaktiin nähdyn kauriin jäljelle heti havainnon jälkeen, mutta viimeistään kymmenen minuutin kuluessa. Tuomarin tulee varmistaa, että koira on ollut kontaktissa kauriiseen niin, ettei se ole samaan aikaan ollut ohjaajan komennossa.

Jos koira ei läpäise koetta, ei sille aseteta mitään määräaikaa, jonka kuluttua koira voi uudelleen yrittää RR-kokeen läpäisyä.

Arvostelu

Ei hyväksytty

Tuomari ei voi hyväksyä koira, joka:

- on kouluttamaton, huonokuntoinen tai edellisestä metsästyksestä väsynyt
- ei vapaaehtoisesti käänny pois kauriin jäljeltä tai kieltäytyy jättämästä jälkeä
- seuraa kauriiden jälkiä ottaen eläimet ajoin
- osoittaa kiinnostusta ja seuraa kauriiden jälkiä, vaikka ei ottaisikaan niitä ajoin
- osoittaa kiinnostusta muita sorkkaeläimiä kohtaan
- häviää koealueelta
- koiran ohjaaja vaikuttaa häiritsevästi koiran ominaisuuksien arviointiin
- jos tapahtuu jotain odottamatonta, joka vaikuttaa koiran käyttäytymiseen

Vakava virhe (G)

Annetaan koiralle, joka jahtaa kaurista pidempään kuin sen on ikänsä puolesta sallittua, eli:

- alle kahden vuoden ikäinen koira yli 20 minuuttia
- yli kahden vuoden ikäinen koira yli 10 minuuttia

Kokeen uusiminen

Koiran koe uusitaan, jos:

- tuomari ei ole nähnyt kaurista
- koira löytää välittömästi tuoreet jäniksen tai ketun jäljet, jolloin on mahdotonta arvioida sen kiinnostusta kauriiseen.
- jos koe häiriintyy muusta syystä, esimerkiksi vieraan koiran vuoksi

Läpäisy

Koira läpäisee kaurisvapauskokeen, jos se ei kiinnostu alle kymmenen minuuttia aiemmin nähdystä kauriista, eikä osoita kiinnostusta lähteä seuraamaan sen jälkeä oltuaan 30 minuuttia irti maastossa. Lopullisen päätöksen tuloksesta tekee tuomarikollegio.

6. KOKEEN LÄPIVIENTI

6.1 YLEISTÄ KAIKILLE KOETYYPEILLE (POISLUKIEN RR-KOE)

Koeajan tulee olla joustava, aikavälin ollessa 5-8 tuntia, mutta järjestäjät voivat rajoittaa koetteluajan tätä lyhyemmäksi. Kun koiralla on kertynyt ajoaikaa riittävästi ensimmäiseen palkintoon, tulee se kytkeä. Jos koetteluaikaa on jäljellä, on siirryttävä riittävästi, jotta sama eläin ei joudu toiseen kertaan ajettavaksi. Sen jälkeen koira päästetään irti uudessa kohdassa koemaastoa.

Kokeen on muistutettava niin paljon kuin mahdollista tavallista metsästyspäivää ja koettelu suoritetaan päiväsaikaan päivänvalossa. Päivänvalolla tarkoitetaan sitä valoisuutta, joka paikka ja vuodenaika huomioon ottaen yleensä vallitsee. Maan pohjoisosassa voi valoisa aika olla vuoden pimeimpänä aikana niin lyhyt, että koetta ei voida viedä läpi 7-8 tunnissa .

Koiran ohjaajan suostumuksella koe voidaan päättää viiden tunnin jälkeen. Koiralla on oltava mahdollisuus työskennellä koko koeaika itsenäisesti ja ilman kohtuutonta häiriötä. Jos koe päätetään ennen kuin koira on kytkemättömänä työskennellyt koemaastossa vähintään viisi tuntia, on sille annettava T (omistaja luopunut ilman hyväksyttävää syytä). Jos koira loukkaantuu vakavasti koepäivän aikana, on sille annettava A (vakava vamma). Jos koiralle on annettu T tai A, ei se saa ajo- tai ominaisuuspisteitä eikä siten voi tulla palkituksi.

6.2 KOKEIDEN JÄRJESTÄMISAIKA

Metsästyskokeita ei rinnasteta oikeudellisessa mielessä eikä käytännössä metsästykseseen. Kokeita voidaan pitää 1. syyskuuta alkaen siihen saakka kun kokeen riistalajin metsästysaika päättyy (koekausi). RR-kokeita voidaan järjestää syyskuun alun ja helmikuun lopun välisenä aikana. Kokeita ei saa pitää aikavälillä 24.12. – 31.12. Metsästyskokeita ei voi järjestää myöskään tavanomaisena tai poikkeuksellisena rajoitusaikana ellei siihen ole erikseen myönnetty poikkeuslupaa.

6.3 KOEMAASTO

Riippumatta koetyypistä on kokeen johtajalla ja järjestelykomitealla vastuu siitä, että koemaastot ovat tavallisia metsästysmaastoja, joissa on normaali riistatiheys. Niin pieniä saaria, joiden koko rajoittaa riistan liikkumista, ei voida käyttää koemaastoina. Aidattujen alueiden käyttö ei ole sallittua. Normaalilla riistatiheydellä tarkoitetaan sitä tiheyttä, joka on kyseiselle riistalajille normaalia kyseisen alueen maastoissa. Koepöytäkirjan keli-kohtaan merkitään paljas maa silloin, kun vähintään 2/3 koiran koemaastosta on lumetonta.

Koiran omistaja tai ohjaaja voi mahdollisesti itse ehdottaa koemaastoa, jonka kokeen johtaja tai hänen valtuuttamansa henkilö hyväksyy ennen koetta.

6.4 AJOELÄIN JA RAJOITUKSET

Ajokoira voidaan palkita jäniksen ja ketun ajosta. Beagle ja dreeveri voidaan palkita jäniksen, ketun, kauriin ja saksanhirven ajosta. Saksanhirven ajo arvostellaan samalla tavoin kuin kauriin ajo, mutta jos saksanhirvi jää seisontaan, lasketaan ajopisteet myös seisonta-ajasta. Jos seisonta kestää enemmän kuin 20 minuuttia, tulee tuomarin yrittää varovaista karkottamista.

Järjestäjä voi painavista paikallisista syistä rajata kokeessa sallittuja riistaeläimiä. Rajaaminen tulee tehdä silloin kun se on tarpeellista lakien ja asetusten noudattamiseksi. Järjestäjällä on koetta anottaessa velvollisuus ilmoittaa rajoituksista niin tarkkaan kuin mahdollista. Mahdolliset vaatimukset osallistuvien koirien lammas- tai kaurisvapaudesta on myös ilmoitettava.

Vaikka kokeessa on ajoeläinrajoitus (jänis- ja kettukokeet) mutta koe järjestetään kauriille ja saksanhirvelle luvallisena koeaikana, ei beagle tai dreeveri voi saada G (vakava virhe) –arvostelua näiden eläinten ajosta. Koira kytketään ja päästetään irti uudessa maaston osassa.

Jos beagle tai dreeveri koiran iästä riippumatta ajaa luvattomana aikana kaurista tai saksanhirveä yli sallitun 30 minuutin maksimiajan, saa se 0-palkinnon ja nollan kaikista ominaisuuspisteistä. Koira on tuolloin kytkettävä ja koe on välittömästi päätettävä. Koira menettää kaikki aiemmin päivän aikana kokeessa saavuttamansa pisteet jänis- tai kettutyöskentelystä jos tämä maksimiaika ylittyy.

6.5 TUOMARIKOLLEGIO

Kaikissa koemuodoissa tuomarikollegion muodostaa kokeen johtaja, NKK:n edustaja ja kokeessa koiria arvostelleet tuomarit. Lisäksi tuomarikokoukseen osallistuvat tuomarioppilaat ja –kokelaat. Tarvittaessa ja kollegion suostumuksella voi kokouksessa olla läsnä myös muita henkilöitä.

Tuomarikollegio kokoontuu tuomarikokoukseen, joka päättää yksittäisen koiran palkitsemisesta perustuen maastotuomarin raporttiin ja suositukseen. Tuomarikollegio on päätösvaltainen kun vähintään puolet sen jäsenistöstä on kokouksessa läsnä.

6.6. OPPILAAT JA KOKELAAT

Kokeen johtaja ja NKK:n edustaja päättävät yhdessä sen, ketkä tuomarit voivat ottaa mukaansa oppilaan tai kokelaan. Jos mahdollista, tulee kokelaiden mennä sellaisen koiran mukaan, joka on aiemmin palkittu metsästyskokeessa.

7. ARVOSTELU JA PALKITSEMINEN

7.1 YLEISET SÄÄNNÖKSET

Kaikissa koetyypeissä on jokaiselle koiralle oma tuomari. Kahden päivän kokeessa ei sama koira voi olla samassa maastossa saman tuomarin arvosteltavana molempina päivinä. Koiraa koskevissa havainnoissa voi tuomari tukeutua itsenä lisäksi vain oppilaan tai kokelaan tekemiin havaintoihin koekoirasta.

Koiran ohjaaja päättää siitä, mille ajoeläimelle koira mieluiten koetellaan. Koepäivää kohden kirjataan vain yksi palkinto, mutta mahdolliset lisäajot ja tuntemattoman eläimen ajoajat kirjataan lisätietoihin. Jos koira saavuttaa saman päivän aikana vaadittavan tuloksen useammalle eri ajoeläimelle, päättää koiran ohjaaja koetteluajan loputtua siitä, mikä tulos kirjataan. Koiran ohjaaja ei voi kieltää palkintosijan kirjaamista mahdolliselle ei-toivotulle, mutta sallitulle ajoeläimelle.

Koiran palkintosija perustuu sekä todettuun ajoikaan, että ominaisuuspisteisiin. Otteluissa sijoitukset lasketaan pisteiden perusteella.

7.2 AJOELÄIMEN TOTEAMINEN

Ajoaika voidaan kirjata vain silloin kun tuomari on varmuudella todennut ajoeläimen lajin.

Merkintä "G" voidaan antaa sorkkaeläimen ajosta vain silloin kun ajettava on nähty tai kun havainto perustuu varmaan jälkihavaintoon lumella.

7.3 AJOAJAT JA AJOPISTEET

Yksi ajominuutti vastaa yhtä ajopistettä. Ajopisteitä annetaan:

1. Kuullusta ajosta, jossa ei ole merkittäviä (alle viisi minuuttia) katkoja.
2. Kuulumattomiin menneestä ajosta (LUH).
3. Jos koira ilmaisee ajettavan menneen luolaan tai louhikkoon (los i berg = ajo vuoreen = LIB) (ks. kohta 7.4).

Saadakseen LUH-pisteitä, täytyy koiran hävitä kuulumattomiin täydellä ajolla ja saapua jälleen kuuluville täydellä ajolla. Aina kun todetaan LUH, jonka kesto on alle 90 minuuttia (maksimi 89 minuuttia), tulee koiran saada kuulumattomissa olleesta ajosta ajominuutit, kuitenkin korkeintaan 20 pistettä yhtä kuulumattomissa käynnyttä ajon kohtaa kohden. Jos ajo jatkuu yli 90 minuutin hiljaisuuden jälkeen tai jos ajo tulee kuulumattomista kuuluville yli 90 minuutin jälkeen, katsotaan se uudeksi ajoksi.

7.4 KOIRAN KOEPÄIVÄN PÄÄTTÄMINEN TAI KESKEYTTÄMINEN

Tuomarin tulee päättää koe heti, jos:

- Koiran ohjaaja haluaa keskeyttää kokeen ennen kuin 5 tuntia on kulunut tai jos hän kieltäytyy päästämästä koiraan osoitettuun koemaastoon. Samoin silloin, jos koiran ohjaaja käyttäytyy sopimattomasti. Tällöin koiralle merkitään T (omistaja luopunut ilman hyväksyttävää syytä). Jos koiran ohjaaja keskeyttää kokeen ja tuomari tulkitsee syyn negatiiviseksi, on se merkittävä lisätietoihin.
- Jos koira loukkaantuu vakavasti ja akuutisti. Tällöin koira saa lisämerkinnän A.
- Jos koira tekee koesääntöjen mukaan vakavan virheen, joka arvostellaan merkinnällä G.
- Pieni koira, joka sorkkaeläinten metsästyskauden ulkopuolella ajaa niitä yli 30 minuuttia. Tällöin koira saa kaikista ominaisuuksistaan 0 pistettä.

Tuomarin on välittömästi keskeytettävä koe ja koira on kytkettävä ja koetta on jatkettava toisessa maastossa niin pian kuin mahdollista jos:

- Maastossa on käynnissä metsästys tai jos maastoon ilmestyy vieras metsästyskoira, joka häiritsee koetta eikä sitä yrityksistä huolimatta saada kytkettyä.

- Koira joutuu tilanteeseen, jossa sen henki tai terveys on vaarassa.
- Koira seuraa selvästi sairasta tai loukkaantunutta riistaa
- Ajettava menee louheen (LIB)
- Koira on saavuttanut 1. palkinnon

Koira saa todettujen ajominuuttien päälle 20 lisäminuuttia jos se osoittaa ajettavan menneen luolaan joko paikan päällä tai tiedottamalla, kuitenkin vain yhden kerran koepäivän aikana ja vain vähintään 30 minuutin kuullun ajon jälkeen.

LIB-tapauksessa, toisen koiran yhtyessä ajoon, ajettavan menehdyttyä tai jos ajo päättyy alueelle, joka on vaarallinen koiran hengen tai terveyden kannalta, on ajo keskeytettävä ja koira kytkettävä ja päästettävä irti uudessa koemaaston paikassa.

Jos koira ottaa ylös uuden, samaa lajia olevan ajettavan jälkipuoliskolla, lasketaan nämä ajot yhteen. Lisäajot lasketaan yhteen myös silloin kun siihen on olemassa perusteet. 20 ajopisteen lisäys pätee vain LIB-tapauksissa. Kauriin ja saksanhirven ajossa on koiralla toisessa ajossa käytössään uuden ylösoton jälkeen vain se määrä ajominuutteja, jotka siltä jäi ensimmäisessä ajossa käyttämättä.

7.5 OMINAISUUKSIEN ARVOSTELU

Koiran ominaisuudet arvostellaan asteikolla 1-5. Asteikon tarkoituksena on erottaa toisistaan hyvät, keskimääräiset ja vähemmän hyvät koirat.

Vaihtoehtoisesti voi koira saada G- tai T-arvostelun (katso alla). Jos koira saa G:n tai T:n, koe päättyy eikä koira saa ajo-, ominaisuus-, eikä lisäpisteitä. Nämä tapaukset on merkittävät lisätietoihin.

Ominaisuudet arvostellaan seuraavalla koodauksella/asteikolla:

A = Koira loukkaantui akuutisti ja vakavasti

T = Koira on kytketty ilman hyväksyttävää syytä

G = Koira on tehnyt vakavia virheitä

1 = Huono

2 = Välttävä

3 = Hyvä

4 = Erittäin hyvä

5 = Erinomainen, erinomaisen tehokas

Koira arvostellaan seuraavilta osin ja seuraavilla painotuksilla:

Momentti	Painotus	Maksimipisteet
1 Metsästysinto	3	(15)
2 Haku ja yhteistyö	1	(5)
3 Työskentely jäljellä / ylösottokyky	2	(10)
4 Äänen käyttö	a yöjäljellä	(5)
	b hukalla	(10)
5 Työskentely	a ajossa	(10)
	b hukalla	(10)
6 Haukku	a sävykyky	(5)
	b kuuluvuus	(10)
Kokonaispisteet		(80)

Katso momentit Fyysinen kunto ja Tottelevaisuus kohdasta 7.6

Jokainen kohta täytyy arvostella erikseen, muista kohdista riippumatta ja riippumatta siitä, miten arvostelu vaikuttaa lopulliseen tulokseen. Keskimääräinen suoritus täytyy arvostella numerolla 3 (hyvä). Poikkeuksena tästä on kohta 4 "Äänen käyttö yöjäljellä ja hukalla" (ks. kohta Yleistä äänen käytöstä yöjäljellä ja hukalla). Arvostelu G voidaan antaa kaikista kohdista.

Jos tuomarilla ei ole riittävästi perusteita jonkin kohdan arviointiin, voi hän kirjoittaa sen arvostelun lisätietoihin.

Muutoin kohdat arvostellaan seuraavien ohjeiden mukaisesti:

- jos ajoa ei ole ollut tai jos ajoeläintä ei ole voitu todeta, arvostellaan vain kohdat 1, 2 ja 8.
- Vaikka ajoeläin on todettu, mutta jos ajon pituus on alle 30 minuuttia, ei kohtia 5 ja 7 arvostella.
- Jos sallitun ajoeläimen kuullun ajon pituus on yli 30 minuuttia, on kaikki kohdat arvosteltava.

Sorkkaeläinajo lasketaan vakavaksi virheeksi ja koiran tulee saada arvosteluksi G, kun ajokoira ajaa sorkkaeläintä (jollaiseksi lasketaan myös villisika) tai jos beagle tai dreeveri ajaa hirveä, tunturipeuraa, poroa tai villisikaa kauemmin kuin:

- 10 minuuttia jos koira on täyttänyt 24 kuukautta tai jos tämän ikäisen koiran erillisten ajojen yhteispituus on yli 20 minuuttia
- 20 minuuttia jos koira on alle 24 kuukautta tai jos tämän ikäisen koiran erillisten ajojen yhteispituus on yli 40 minuuttia

Sorkan ajoa ei katsota päättyneeksi ennen kuin koira on palannut ohjaajansa luokse tai ennen kuin jollain muulla tavalla on varmuudella todettu ajon päättyneen.

Karjan ajaminen katsotaan aina, ajon pituudesta riippumatta, vakavaksi virheeksi. G annetaan koiralle karjan tai sorkkaeläinten ajosta, vaikka ajo tapahtuisi koetteluajan ulkopuolella.

Arvostelusta

Tuomarilla on oltava lähtökohtana se, että keskiarvoinen suoritus arvioidaan numerolla 3 (hyvä), poikkeuksena "Äänenkäyttö yöjäljellä ja hukalla" (ks. alla). Tästä numerosta arvostelu huononee asteittain järjestyksessä "Välttävä" ja "Huono" ja paranee järjestyksessä "Erittäin hyvä" ja "Erinomainen, erinomaisen tehokas"

Myös niissä tapauksissa, joissa tuomarilla ei ole ollut mahdollisuutta arvostella yhtä tai useampaa kohtaa, annetaan niistä numeroksi 3. Esimerkkinä "Työskentely yöjäljellä /ylösottokyky", jos kyseessä on karkkoeläin tai jos haku on hyvin lyhyt ja jälki hyvin yksinkertainen. Tällöin koira ei ole osoittanut ominaisuuksiaan tämän arvostelukohdan osalta. Näissä tapauksissa on arvostelunumero perusteltava lisätiedoissa, kirjoitettava esimerkiksi: "Arvostelu kohdassa 3 perustuu puutteellisiin havaintoihin".

Metsästysinto

Metsästysinnolla tarkoitetaan koiran energiaa ja halua kaikkeen työskentelyyn, mitä se tekee koepäivän aikana alkaen irtilaskusta ja päättyen koepäivän päättämiseen. Metsästysinnolla ei ole yhteyttä siihen, miten haku, työskentely yöjäljellä, ajossa tai hukalla arvostellaan, vaan kyseessä on energia ja halu, jolla koira suorittaa työtään. Koiralla, jolla on optimaalinen metsästysinto, riittää halua jatkaa uutta hakua loppuhukan jälkeen tai edellisen ajon tultua täyteen. Jos koira osoittaa loppumatonta metsästysintoa haulla ja yöjäljellä koko koepäivän ajan, tulee sille antaa arvosteluksi 5, vaikka se ei onnistuisikaan saamaan ajettavaa liikkeelle. Jotta koira voisi saada metsästysinnosta 5 pistettä, tulee sen työskennellä tarmokkaasti vähintään kuusi tuntia.

Haku ja yhteistyö

Hyvässä haussa sopiva yhteydenottoväli on noin 10 – 25 minuuttia. Tuomarin kuuluu arvioida myös koiran tehokkuus ja vauhti näissä tilanteissa. Arvioinnissa voi tukeutua GPS-paikantimen antamaan tietoon. Joillakin koirilla voi esiintyä liiallista kontaktintarvetta, ne pysyttelevät ohjaajansa läheisyydessä ja koiran kanssa on kuljettava, vaikka metsästysinto olisikin erinomainen silloin kun koira on löytänyt jäljen tai ajettavan. Tällainen piirre tulee ottaa huomioon tässä kohdassa ja sen merkitystä on harkittava myös metsästyinto-kohtaa arvosteltaessa.

Koiran halukkuus yhteistyöhön ja yhteydenpitoon kuljettajan kanssa tulee ilmi sekä haun että päättyneen ajon aikana. Jos koiralla on halukkuutta yhteistyöhön, se ottaa ajoittain yhteyttä ohjaajaansa. Kun ajo on loppunut ja kun hukkatyöskentely on päättynyt tai jos ajettava, esimerkiksi kettu, kauris tai kuusipeura on paennut pitkäksi ajaksi kauas, tulee hyvän yhteistyökyvyn omaavan koiran etsiä omatoimisesti kuljettajansa.

Jos koira saa arvosteluksi 2 tai vähemmän, on lisätietoihin merkittävä se, onko kyse huonosta kontaktista vaiko liian suuresta ohjaajasidonnaisuudesta.

Työskentely yöjäljellä / Ylösottokyky

Koiran tehokkuus yöjäljen seuraamisessa ja riistan ylösotossa on arvioitava. Tuomarin tulee keskittyä seuraaviin seikkoihin:

Tehokas jäniskoira ei puurra yöjäljellä. Se rengastaa ja siten löytää nopeasti poismenojäljen. Silloin kun tuomari ei tiedä sitä, milloin koira on löytänyt yöjäljen tai kun hän ei ole nähnyt yöjälkityöskentelyä lainkaan, on arvioinnissa oltava hyvin varovainen. Tällöin annetaan 3 pistettä ja lisätietoihin on kirjattava syy arvostelunumeroon.

Kun yöjälkityö on todettu ja ylösotto tapahtuu kaukana suhteellisen lyhyen ajan kuluttua, arvioidaan koiran työskennelleen tehokkaasti yöjäljellä, vaikka yöjäljen seuraamistapaa ei olisikaan pystytty arvostelevaan. Tällöin koiralle annetaan 4 pistettä. Koira voi saada yöjälkityöskentelystä 5 pistettä silloin, jos se on ottanut koepäivän aikana tehokkaasti ylös vähintään kaksi luvallista ajettavaa.

Jos koira on työskennellyt yöjäljellä pitkään ja kun ylösotto tapahtuu lähellä yöjäljen löytöpaikkaa, on oletettava koiran työskentelyn yöjäljellä olevan vähemmän tehokasta, vaikka koira ei olisikaan nähty koko työskentelyn ajan. Tällöin se voi saada enintään 2 pistettä. Niissä tapauksissa, joissa koira on selvästikin löytänyt makuullemenojäljen ja sitä seuraamalla saanut ajettavan nopeasti jalkeille, arvostellaan suoritus normaalisti numerolla 3. Jos tämä tapahtuu useita kertoja koepäivän aikana, on kuitenkin todennäköistä, että koira on tehokas ja saa arvostelunumeron 5.

Kauriin ja saksanhirven löytäminen jäljeltä on yleensä huomattavasti jäniksen tai paljon kulkeneen ketun löytämistä helpompaa. Tehokas koira löytää nopeasti yöjäljeltä tai syönnökseltä jäljen ajettavan päivämakuulle. Kauriin ja saksanhirven ylösotto voi tapahtua näöltä. On tärkeää huomata, että kokenut koira voi huomata varsin vanhan, ”kylmenneen” jäljen, joka voi johtaa ylösottoon varsin kaukana jäljen löytymispaikalta. Tällöin riistan löytäminen voi viedä aikaa ilman että se katsotaan negatiiviseksi seikaksi.

Herättely yöjäljellä

Herättelyä sallitaan jonkun verran enemmän silloin, kun riistana on kauris, peura tai kettu verrattuna herättelyyn jäniksen jäljellä. Tämä huomioon ottaen tulee arvostelussa noudattaa seuraavaa pisteytystä:

5 p: Annetaan herättelemättömälle tai vain yksittäisiä haukahuksia antavalle koiralle

4 p: Annetaan koiralle, joka herättelee harvakseltaan, mutta säännöllisesti

3 p: Annetaan koiralle, joka antaa lyhyitä haukkusarjoja vaihtelevin välein

2 p: Annetaan koiralle, joka antaa pidempiä haukkusarjoja lyhyemmin välein

1 p: Annetaan silloin, jos herättely muistuttaa ajoa, mutta josta löytö on silti erotettavissa

G: Annetaan silloin, jos herättelyä ja ajoa ei voi erottaa toisistaan

Herättely hukalla

Riippumatta ajoeläimestä on tärkeää, ettei liiallista herättelyä hukalla lasketa ajoksi. Liiallinen herättely hukalla tekee riistan sijainnin arvioinnin epävarmaksi samoin kuin sen, liikkuko ajettava. Jotkut koirat lopettavat haukkumisen jäljen seuraamisen vaikeutuessa, kun taas toiset antavat ääntä paljon. Arvostelussa on otettava huomioon, kuinka kauan herättelyä tapahtuu hukkapaikalla. Koira pakeneva riista osaa tunnetusti sotkea jälkiään. Tuomarin on siksi oltava varovainen eikä tule tehdä liian nopeita johtopäätöksiä tilanteissa, jotka ovat vaikeita arvioida. Tuomarin on tiedostettava se mahdollisuus, että ajoeläin on saattanut poistua alueelta (päiväjälki tai hukka) paljon ennen kuin koira löytää jäljen. Herkkä koira voi silloin aloittaa varovaisen ajon, jota ei pidä tulkita väärin löysyydeksi jäljellä tai hukalla. Tällaisissa tapauksissa koiran täytyy selvästi edetä. Havainnot asiasta ovat, kuten aina, eduksi. Jäljen pään ohi juokseminen haukkuen ei ole herättelyä hukalla, se luokitellaan arvosteltavaksi ajotyöskentely-kohdassa.

5 p: Annetaan koiralle, joka työskentelee hukalla äänettä

4 p: Annetaan koiralle, joka haukahtelee hukalla niin, että haukahtelu vähenee ajan kuluessa

3 p: Annetaan koiralle, joka haukahtelee kohtalaisesti hieman lyhyemmin välein ja antaa joskus haukkusarjoja

2 p: Annetaan koiralle, joka haukkuu tiheään toistuvien haukkusarjoin

1 p: Annetaan silloin, kun haukku muistuttaa ajoa, mutta uusi löytö erottuu kuitenkin hukkahaukusta

G: Annetaan silloin, kun hukkahaukku ja ajohaukku ei voi erottaa toisistaan

Yleistä herättelystä yöjäljellä ja hukalla:

Jos jälkityöskentelyä ei ole todettu, annetaan 5 pistettä. Niissä tapauksissa, joissa koira ei ole saanut riistaa liikkeelle, mutta on syyllistynyt antamaan yöjäljellä runsaasti ajoa muistuttavaa haukkua, koiralle annetaan G, vaikka ei ole pystytty toteamaan herättelyn muuttuneen ajohaukuksi.

5 p voidaan antaa herättelystä hukalla silloinkin, kun koiralla ei ole ollut ajossaan ylös kirjattavaa hukkaa. Huomaa, että herättely hukalla voidaan arvioida silloinkin, kun ajosta puuttuvat merkittävät hukat.

Työskentely ajossa

Tuomarin tulee arvostella koiran kykyä ja halukkuutta seurata ajoeläintä. Koiran tulee seurata riistan jälkeä varmasti, mutta liikaa painostamatta. Ajon tulee edetä, kuitenkin niin, että ampumatilaisuuksia ilmenee. Toistuvat havainnot ajoeläimestä ja koirasta ovat toivottavia. Koiran kyky pitää yllä pitkään jatkuvaa, sujuvaa, hyvin etenevää ajoa tulee arvostaa.

Koiralla tulee olla vähintään kaksi ajopisteitä antavaa sujuvaa, vähintään 30 minuutin ajoa tai yksi 50 minuutin vastaava ajo, jotta se voi saada 5 pistettä.

Jäljen kertaaminen ja takajälkeen ajo tuomittakoon ankarasti. Jos niistä on toistuvia, varmoja havaintoja, annetaan koiralle G.

Työskentely hukalla

Koiran hukkatyöskentelyä täytyy arvostella sekä huomioitavalla, että lyhyemmällä hukalla. Koiran kyky selvittää hukka nopeasti niin, että se huomaa hukan, etsii hukalla systemaattisesti aluksi pienemmällä alueella ja sitten aluetta laajentaen, tulee palkita.

Haukku

Koiran haukku ja haukun käyttö on tärkeä ominaisuus, sillä lähes kaiken informaation ajon kulusta saamme koiran haukun kautta.

Sävykyys

Sävykyys on koiran tapa kertoa se, miten paljon jäljessä se on ajettavasta ja kuinka varma se on ajossaan. Tuomarin tulee pohtia sitä, miten koira vaihtelee haukun intensiteettiä ja voimakkuutta ajoeläimen etäisyydestä riippuen. Selvä sävykyys on tärkeä käyttöominaisuus, sillä metsästäjä (ja koetuomari) saa siitä tietoa siitä, milloin riista voi ilmestyä näkyville.

Koira, jonka haukussa on erinomainen sävykyys, saa tästä ominaisuudesta 5. Koska arvostelu on sitä varmempaa, mitä enemmän on ajoeläin- ja koirahavaintoja, tulee tuomarin pyrkiä havaintoihin. Jotta koiralle voidaan antaa 5 pistettä, on tuomarin nähtävä ajossa oleva eläin. Jos koiran haukku pysyy muuttumattomana riippumatta siitä, onko se vähän vai paljon jäljessä ajoeläimestä, voi se saada korkeintaan 2 pistettä.

Kuuluvuus ja laatu

Haukun kuuluvuus on tärkeä tekijä, jolla on suhteellisen korkea periytyvyys ja siksi sen painotus on 2. Korkeat pisteet annetaan koiralle, jonka haukku kuuluu kaukaa. Saadakseen tästä ominaisuudesta 5 pistettä, on koiralla oltava kaikuva ja eloisa haukku. Kaksi- tai moniääninen haukku on yksiäänistä parempi, sillä se tuo ajoon vivahteita. Arvostelussa on kuuluvuuden oltava etusijalla, mutta tuuli, lumitilanne metsässä, maaston laatu jne. on otettava jossain määrin huomioon arvostelussa.

Koepapereihin on merkittävä, onko koiran haukku yksiäänistä (E) vaiko kaksti- tai moniäänistä (T/F). Kaksi- ja moniäänisyys menevät siis samaan kategoriaan koepapereissa ja DogWebArra-tietokannassa, jonne se kirjataan merkinnällä T/F.

Se, kuinka monta ääntä koiran haukussa on, on monimutkainen määritelmäkysymys, mutta ihmiskorva erottaa selvästi toisistaan yksiäänisen ja kaksi- tai moniäänisen haukun. Yksiääniselle haukulle on luonteenomaista se,

että koira haukkuu samalla tavoin koko ajon ajan. On otettava huomioon, että mitä lyhempi on etäisyys koiraan, sitä helpompi on kuulla etenkin heikompia sävyjä koiran haukusta.

7.6 KILPAILUISSA ANNETTAVAT LISÄPISTEET

Pisteet annetaan samalla tavoin kuin muutkin ominaisuuspisteet, mutta ne eivät vaikuta koiran palkintosijaan. G-arvostelulla on kuitenkin sama merkitys kuin muissa kohdissa.

Lisäpisteitä annetaan kaikissa koetyypeissä (poikkeuksena RR-koe). Lisäpisteillä on merkitystä vain otteluissa, joissa koirat laitetaan paremmuusjärjestykseen.

Seuraavat kohdat arvostellaan seuraavilla painotuksilla:

Ominaisuus	Painotus	(Maksimipisteet)
7 Fyysinen kunto / voima	1	(5)
8 Tottelevaisuus	1	(5)

Fyysinen kunto / voima

Hyvä kunto ja voi ma ovat itsessään tärkeitä ominaisuuksia, mutta myös siksi, että koiran muut ominaisuudet voivat tulla kunnolla esiin. 5 pistettä voidaan antaa vain silloin kun koira on koetteluajaksi tehnyt suuren fyysisen suorituksen ja selviytynyt siitä erittäin hyvin. Jotta 5 pistettä voitaisiin antaa, on koiran työskenneltävä tehokkaasti vähintään kuusi tuntia.

Tottelevaisuus

Tottelevaisuus arvostellaan parhaiten luokse kutsumisen yhteydessä, mutta havainnot koko koepäivältä tulee ottaa huomioon arvostelussa. Vallitsevat olosuhteet (tuuli, lumi, maasto jne.) tulee ottaa huomioon silloin, kun on epävarmaa, onko koiralla mahdollista kuulla kutsusignaalia. Jos koira vastaa yhteydenottosignaaliin, on se erityisen arvostettavaa. 5 pistettä voidaan antaa koiralle vain, jos se tulee näkymättömissä kulkevasta ajosta kutsumalla. 1 piste annetaan koiralle, joka välttelee ohjaajaansa kytkemistilanteessa silloin, kun sillä ei ole ajoa. Jos tämä on toistuvaa, täytyy G:n antamista harkita.

Ottelupisteet ovat palkitsemispisteet + lisäpisteet. Ottelupisteitä käytetään kun koiria laitetaan paremmuusjärjestykseen otteluissa. Paremmuusjärjestyksen määräävät ensisijaisesti palkitsemispisteet ja sen jälkeen ottelupisteet silloin kun useilla koirilla on samat palkitsemispisteet. Katso myös erilliset Norjan mestaruusottelun paremmuusjärjestyssäännöt luvusta 11.2 ja CACIT-kokeiden säännöt luvusta 5.4.

7.7 PISTELASKU JA PALKITSEMINEN

Maksimipisteet ajosta ovat ajokoirilla 120 jänikselle ja 90 ketulle, beaglella ja dreeverillä maksimipisteet ovat 90. Ominaisuuspisteiden maksimi on 80. Palkitsemispisteet ovat ominaisuuspisteet + ajopisteet.

Pistevaatimukset ajokoirille jäniskokeessa

(kaikki luvut, 120 ajopistettä lukuun ottamatta, ovat minimivaatimuksia)

Palkintosija	Palkitsemispisteet	Ajopisteet	Ominaisuuspisteet
1.	175	120	55
2.	135	90	45
3.	95	60	35

Pistevaatimukset ajokoirille kettukokeessa

(kaikki luvut, 90 ajopistettä lukuun ottamatta, ovat minimivaatimuksia)

Palkintosija	Palkitsemispisteet	Ajopisteet	Ominaisuuspisteet
1.	145	90	55
2.	105	60	45
3.	75	40	35

Pistevaatimukset beaglelle ja dreeverille

(kaikki luvut, 90 ajopistettä lukuun ottamatta, ovat minimivaatimuksia)

Palkintosija	Palkitsemispisteet	Ajopisteet	Ominaisuuspisteet
1.	145	90	55
2.	105	60	45
3.	75	40	35

Jotta koira voidaan palkita kauriin tai saksanhirven ajosta, täytyy ajopisteiden kertyä viimeistään 180 minuutin kuluttua ylösotosta tai jos ylösotto on tapahtunut kuuluvuusalueen ulkopuolelta, viimeistään 180 minuutin kuluttua siitä kun ajo tuli havaittavaksi.

7.8 LISÄTIEDOT

Jos tuomarilla ei ole mitään lisätietoja, ei näitä kenttiä täytetä. Jos kenttiin kirjoitetaan jotain, tulee lisätietojen olla tarkasti ja lyhyesti kirjoitettuja. Niiden tulee täydentää, eikä toistaa niitä arvosteluja, jotka on jo kirjattu pisteytyksiin.

Muutamia seikkoja on kuitenkin merkittävä:

- Kaikki lisäajot ja tuntemattomaksi jääneen eläimen ajot on merkittävä näkyviin.
- Kun palkitsemisen perusteena on useamman eri ajon yhteen liittäminen, on tämä kerrottava. Kun lisäajot laitetaan yhteen, on sekin kerrottava lisätiedoissa.
- Jos ominaisuuksia arvosteltaessa arvostelunumero 3 johtuu siitä, ettei arvostelun perusteeksi ole riittävästi havaintoja.
- Jos haku ja yhteistyö tai sävykykyys on arvosteltu pisteellä 2 tai vähemmän, on perustelu sille kerrottava.
- A: minkälaatuisesta vakavasta, akuutista vammasta on kyse
- T: syy sille, jos tuomari on havainnut negatiivisen syyn ja koiran koe on lopetettu.
- G: perustelut arvosteluun

7.9 LISÄKIRJAUKSET

Lisäkirjaukset täytyy kirjoittaa silloin kun kaikki kohdat on arvosteltu eli koiralla on ollut todetun ja luvallisen ajoeläimen vähintään 30 minuutin kuultu ajo. On todettava se, montako minuuttia kului yöjäljeltä ylösottoon, ylösotosta lopulliseen hukkaan, pisin yhtäjaksoinen kuultu ajon osuus, pisin hukka ja hukkien määrä. Jos koiralla on vähintään 60 ajopistettä, merkitään kulunut aika ylösotosta siihen hetkeen, jolloin 60 ajopistettä oli saavutettu.

Ajominuuttien ja lisätietojen kirjaaminen yhteen liitetyistä ajoista (ks. 7.4)

Osa-ajo 1: yhteen liitetyistä ajoista ensimmäinen

Osa-ajo 2: yhteen liitetyistä ajoista toinen

- Yöjäljeltä ylösottoon: nopeampi kahdesta ylösotosta
- Ylösotosta 60 minuuttiin: Ensimmäisen osa-ajon ajopisteet plus tarvittava määrä ajopisteitä toisen ylösoton jälkeen
- Ylösotosta loppuhukkaan: Ensimmäisen osa-ajon ajominuutit ylösotosta loppuhukkaan plus toisen osa-ajon ajominuuttien määrä ylösotosta loppuhukkaan tai riittävään ajominuuttimäärään
- Pisin ajo-osuus: Pisin yhtenäinen ajon osuus yhteen liitetyissä ajoissa
- Hukkien määrä: Hukkien kokonaismäärä yhteen liitetyissä ajoissa siihen hetkeen mennessä kun riittävä ajoaika oli toisessa ajossa saavutettu

- DogWebArra-järjestelmä haluaa ”tietää” sen, mikä ajo on ”palkintoajo”. Siksi sellaiseksi täytyy kirjata ensimmäinen ajo. Yhteen liitetyt ajot, joista kertyy palkintosija, tulee kirjata yhdeksi ajoksi eikä erillisiksi ajoiksi.

8. TUOMARIKOULUTUKSEN SÄÄNNÖT

- 8.1 Koetuomareiden koulutus koostuu kolmesta osasta: teoriakurssista, oppilasvaiheesta ja kokelasvaiheesta.
- 8.2 Kunkin jäniskoirakerhon hallitus hakee sopiville ehdokkaille mahdollisuutta kouluttautua tuomareiksi. Hallituksen päätöksen ehdokkaista on oltava yksimielinen. Ehdokkaalla on oltava hyvä kokemus metsästyksestä ajavalla koiralla. On myös syytä korostaa ehdokkaan henkilökohtaisia ominaisuuksia. Tärkeitä ovat valmius, luotettavuus ja kirjallinen ja suullinen esitystaito. Ehdokkaan tulee itse olla kouluttanut koiran, jolla on myös kilpaillut palkintosijaan yltävään tulokseen metsästyskokeessa.
- 8.3 Tuomarikandidaatti saa itselleen koulutuskortin, joka hänellä on oltava mukanaan koko koulutusohjelman ajan. Kandidaatti osallistuu teoriakurssille, jota johtaa kokeen johtajaksi ja NKK:n edustajaksi pätevästi kokenut tuomari. Metsästyskokeen säännöt ja pöytäkirjan täyttäminen käydään läpi yksityiskohtaisesti. Kurssin päätteeksi järjestetään kirjallinen kuulustelu.
- 8.4 NHKF laatii tenttikysymykset ja nimittää tentin valvojan. Valvoja kerää vastaukset ja lähettää ne suljetussa kirjekuoressa arvosteltavaksi. Liitteeksi laitetaan kurssin johtajan hyväksymä koulutuskortti.
- 8.5 Tenttivastaukset arvostelee NHKF:n hallituksen nimittämä valiokunta. Valiokunnan jäsenillä tulee olla sama pätevyys kuin NKK:n edustajalla kokeissa ja heidät tulee valita niin, että maantieteellinen edustus on kattava. Arvosanat ovat hyväksytty tai hylätty. Tulokset kirjataan koulutuskorttiin ja tulokset hyväksytään valiokunnan jäsenten allekirjoituksin.
- 8.6 Kandidaatin tulee olla ennen koulutuksen alkamista NHKF:n jäsenenä olevan jäniskoirakerhon jäsen.
- 8.7 Käytännön opiskelu voi tapahtua joko yksin tai ryhmässä vähintään kolmen vuoden kokemuksen omaavan tuomarin ohjauksessa. Opiskelu voi tapahtua joko harjoituksen, tavallisen metsästyksen tai kokeen yhteydessä. Jos mahdollista, opiskeluun tulee liittyä sekä jänis-, että kaurisajoa. Tuomari ja mahdolliset NKK:n edustaja ja kokeen johtaja arvioivat sen, milloin ja missä opiskelu on saatettu päätökseen. Oppilastyö toteutetaan kokonaisuudessaan NHKF:n jäsenseuran voimin.
- 8.8 Kokelaan työ voi tapahtua vain virallisessa kokeessa (yhteis-ÅP, alue-ÅP, SP, yhteis-EP tai alue-EP). Työn on kestettävä kaksi päivää, kahdella eri koiralla ja kahden eri tuomarin ohjauksessa. Kokelaan täytyy – jos mahdollista – olla sellaisen koiran mukana, joka on aiemmin palkittu kokeessa. Ohjaavalla tuomarilla on oltava vähintään kolmen vuoden kokemus. Yhden tuomarin mukana voi olla vain yksi kokelas.
- 8.9 Molempina koepäivinä tulee kaikki ominaisuudet olla mahdollista arvostella (eli vähintään 30 minuuttia kuultua ajoa niin, että ajettava on varmuudella todettu). Jos mahdollista, kokelaan toinen harjoittelu tulee tapahtua jänistyöskentelystä ja toinen kauristyöskentelystä.

Kokelaan työ toimitetaan välittömästi koepäivän päätyttyä suljetussa kirjekuoressa tuomarille. Niin pian kuin kokelaan työn vastaanottamisen jälkeen on käytännössä mahdollista, kutsutaan kokelas NKK:n edustajan, kokeen johtajan ja asiaan kuuluvan maastotuomarin kuultavaksi. Paperit lähetetään NKK:oon niin pian kuin on käytännössä mahdollista sen jälkeen kun kokelaan työ on hyväksytty ja asiaankuuluvat henkilöt ovat kokoontuneet. Tämä koskee myös ÅP-koetta, jossa kokelaan on vielä osallistuttava tuomarikokoukseen kokeen päätyttyä.

Kun on päätetty, että kandidaatti voidaan pätevoidä, täytetään koulutuskortti tarpeellisin osin. Kortti, kokelastyö ja yksi passikuva lähetetään edelleen NKK:oon, joka päättää kandidaatin pätevoitymisestä. NKK myöntää tuomarikortin ja rekisteröi uuden tuomarin. Jos kandidaattia ei voida pätevoidä, tulee se merkitä korttiin. Korttiin tulee merkitä myös se, suositellaanko kandidaatille uutta koetta vai ei ja mahdollisesti se, kuinka kauan kandidaatin suositellaan odottavan.

9. TUOMARIOIKEUKSIEN MYÖNTÄMINEN

9.1 OIKEUKSIEN HYVÄKSYMINEN JA POISTAMINEN

NKK:n hallituksella tai sillä, jolle hallitus on siirtänyt päätösvallan, on mahdollisuus asianomaisen koulutuskomitean hakemuksesta hyväksyä ja poistaa metsästyskoetuomareiden oikeuksia. Jotta hyväksyminen olisi mahdollista, tulee hyväksyttävän olla täysjäsenenä jossain NKK:n jäsenyhdistyksessä.

9.2 OIKEUKSIEN YLLÄPITO

Oikeuksien ylläpito edellyttää täysjäsenyyttä jossain NKK:n jäsenyhdistyksessä.

Jos tuomari ei ole arvostellut viimeisen kolmen vuoden aikana, menettää hän tuomarioikeutensa. Jos tuomaripätevyyden katsotaan olevan vanhenemassa, voi asiaan reagoida yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista: pätevyyden poistaminen, varoitus, määräys osallistua tuomareiden jatkokoulutukseen, määräys osallistua uudelleen koulutukseen tai osaan siitä tai osallistua uudelleen kirjalliseen kuulusteluun.

Jos tuomarioikeuksien menetys on johtunut toiminnasta, joka on ristiriidassa tuomarin roolin kanssa, on kyseessä kurinpitoasia, joka on käsiteltävä NKK:n johtosäännön luvun 7 mukaisesti.

Jos tuomari muuttaa pois Norjasta pysyvästi, hänen tuomarioikeutensa täytyy hyväksyä siinä maassa, jonne hän on muuttanut. Niihin tuomareihin, jotka oleskelevat toisessa maassa tilapäisesti, sovelletaan NKK:n voimassa olevia oikeuksien ylläpitosääntöjä (ks. www.nkk.no). Tuomarin on itse tehtävä aloite oikeuksiensa siirtämisestä.

9.3 TUOMARIOIKEUKSIEN PALAUTTAMINEN

Tuomarioikeuksien palauttamiseksi on uusi teoreettinen ja käytännöllinen oppilas- ja kokelastyö suoritettava hyväksytysti uudelleen.

10. TUTKAN KÄYTÖN SÄÄNNÖT

- Tutkan käyttö on koiran omistajalle tai kuljettajalle vapaaehtoista
- Koiran omistaja tai ohjaaja kustantaa tutkan oston ja vastaa sen käytöstä
- Ajopisteitä ei voida antaa niin, että ne perustuvat tutkan haukunilmaisimeen tai muuhun tutkan antamaan tietoon.
- . Tuomari voi tukeutua tutkan antamaan tietoon tehdessään havaintoja koepäivän aikana.
- Koiran kutsuminen teknisten apuvälineiden avulla (tärinä-, ääni- tai valosignaali) on sallittua, jos se ei aiheuta koiralle epämukavia tunteita eikä ole ristiriidassa Norjan elintarviketurvallisuusvirastaon kulloinkin voimassa olevien lakien ja asetusten kanssa.
- Sähköpinnan käyttö on kiellettyä.

11. ALUEMESTARUUSOTTELUN (DM) JA NORJANMESTARUUSOTTELUN (NM) SÄÄNNÖT

DM- ja NM-otteluissa NHKF:n roduille arvostellaan koiria NKK:n näille roduille hyväksymillä metsästyskoesäännöillä, mutta järjestäjillä on mahdollisuus rajata koeaika välille 5 – 8 tuntia. DM- ja NM-

kokeiden tuomareilla on oltava vähintään kolmen vuoden tuomarikokemus. DM- ja NM-kokeissa ei voi olla mukana tuomarioppilaita tai –kokeilaita.

11.1 ALUEMESTARUUSOTTELU (DM)

DM on ajokoirien ennalta sovittu kahden päivän rajoitettu ottelu, jossa karsitaan koiria NM-otteluun.

Aluemestaruusotteluiden järjestämisestä vastaavat jäniskoirakerhot, mahdollisesti yhteistyössä NJFF:n jäsenyhdistysten kanssa. Järjestelyt tapahtuvat aluetasolla. Kerhot, jotka järjestävät DM-kokeen, anovat kokeen tavalliseen tapaan. Kokeet on käytävä 10. lokakuuta mennessä. Maa jaetaan viiteen alueeseen. Jos alueella on enemmän kuin neljä osallistujaa, tulee DM-koe järjestää.

Vain norjalaisomistuksessa olevat koirat voivat osallistua. Koira ja/tai koiran virallinen omistaja voi samana vuonna osallistua vain yhteen aluekokeeseen. Koira kuuluu siihen jäniskoirakerhoon ja sen alueeseen, jossa sen virallinen omistaja on ensisijaisesti jäsenenä.

Jos osallistuvia koiria on riittävästi, voi yhden alueen kokeeseen osallistua maksimissaan 25 koiraa. Kokeen järjestäjä voi rajoittaa koiramäärää koetta hakiessaan. Koirien maksimimäärä tulee näkyä koekalenterin koetiedoissa.

Aluejako on seuraava:

1. Trøndelag HK, N- Trøndelag HK, Namdalen HK ja Pohjois-Norja
2. Østerdalen HK, Hedmark HK ja Romerike HK.
3. Vestlandet HK, Sørlandets HK, Aust Agder HK ja Telemark HK.
4. Vest-Oppland HK, Gudbrandsdal HK, Buskerud HK ja Hadeland HK.
5. Østfold HK, Norsk HK ja Vestfold HK.

Kultakin alueelta pääsee neljä koiraa Norjanmestaruuskilpailuun (NM). Järjestäjän tulee lähettää heti DM-kokeen jälkeen listan jatkoon päässeistä NHFK:hon. Ne koirat, jotka pääsevät NM-otteluun, katsotaan ilmoittautuneiksi niine oikeuksineen ja velvollisuuksineen, mitä siihen kuuluu.

Koetoimikunta tekee karsinnan aluemestaruusotteluun. Karsinnassa tulee käyttää seuraavia kriteereitä seuraavassa järjestyksessä:

1. Koira on käyttövalion arvon saadessaan ollut nuorempi kuin yhdeksän vuotta. Jos enemmän kuin 25 koiraa ilmoittautuu, pääsee vanhempi koira nuoremman edelle.
2. Koirat, joilta puuttuu 1. ÅP-palkinto paljaalta maalta käyttövalion arvosta / koirat, joilla on 2 x 1 palkinto ÅP-kokeesta jänikselle Norjassa. Karsinta tavallisen EP-kokeen tapaan, eli nuorempi sijoitetaan vanhemman edelle.
3. Koirat, joilla on 1 x 1 ÅP-palkinto jänikselle Norjassa. Nuorempi sijoitetaan vanhemman edelle.
4. Käyttövalion arvo yhdeksänvuotiaana tai vanhempana. Nuorempi sijoitetaan vanhemman edelle.

11.2 NORJANMESTARUUSOTTELU (NM)

Ajokoirien NM-ottelu on kahden päivän ottelu, johon koirat karsitaan DM-kokeen perusteella. Ottelun on oltava CACIT-koe. Ottelussa ajoeläimenä on jänis. NM-ottelun järjestää NHKF, joka päättää myös tapahtuma-ajan ja paikan. NM järjestetään aikaisintaan viikon kuluttua viimeisestä DM-kokeesta.

Beaglein ja dreevereiden NM-ottelu on osallistujien suhteen rajoitettu ”kahden päivän” SP-koe, joka järjestetään CACIT-kokeena ja jossa kaikki hyväksytyt ajoeläimet on sallittu. Saadaksesen sijoituksen on koiran startattava molempina päivinä.

Ilmoittautuminen tapahtuu keskitetysti NHKF:ään / kokeen todelliselle järjestäjälle (jäniskoirakerholle). Otteluun osallistuu korkeintaan 20 koiraa, jotka valitaan seuraavilla kriteereillä:

1. Käyttövaliokoirat. Jos käyttövalioita on yli 20, sijoitetaan etusijalle ne koirat, jotka ovat kokeen ensimmäisenä päivänä alle yhdeksänvuotiaita. Tämän ryhmän sisällä vanhemmat ovat etusijalla suhteessa nuorempiin.
2. Koirat, joilla on 2 x 1 palkinto Norjassa. Nuoremmat ovat etusijalla suhteessa vanhempiin.
3. Koirat, joilla on 1 x 1 palkinto Norjassa. Nuoremmat ovat etusijalla suhteessa vanhempiin.
4. Yli 9-vuotiaat käyttövaliot. Nuoremmat ovat etusijalla suhteessa vanhempiin.

Kohtien 1, 2, 3 ja 4 jälkeen käytetään tarvittaessa arvontaa.

Sijoittuminen

DM- ja NM-kokeissa koirat sijoitetaan paremmuusjärjestykseen seuraavalla tavalla:

Ajokoirat

Paremmuusjärjestys määräytyy ensisijaisesti palkintosijojen perusteella ja sen jälkeen ottelupisteiden perusteella niiden koirien osalta, jotka ovat saavuttaneet saman palkintosijan. Samoilla pisteillä olevat koirat laitetaan järjestykseen seuraavin perustein:

1. Pisin yhtäjaksoinen ajo-osuus
2. Suurin palkintosijapisteiden summa
3. Suurin ominaisuuspisteiden summa kohdasta ”Työskentely ajossa ja hukalla”.
4. Suurin ominaisuuspisteiden summa kohdasta ”Metsästysinto”.

Jos näiden jälkeen useilla koirilla on samat pisteet, saavat ne saman sijoituksen.

Beagle ja Dreeveri

Kaksi parasta palkintosijaan oikeuttavaa kummankin päivän ajoa lasketaan. Laskettujen ajojen pisteet kertyvät alla olevan taulukon mukaisesti.

Ajoeläin	1. palkinto	2. palkinto	3. palkinto
Jänis	24	12	6
Kettu	18	9	4
Kauris ja saksanhirvi	16	8	4

Paremmuusjärjestys määräytyy taulukosta laskettujen pisteiden summan perusteella. Lisäksi lasketaan mukaan ominaisuuspisteiden määrä molemmilta koepäiviltä mukaan lukien kohdat fyysinen kunto / voima ja tottelevaisuus. Jos kahdella koiralla on samat pisteet, nuorempi koira sijoitetaan vanhemman edelle. Jos edelleen on useita koiria samoissa pisteissä, saavat nämä koirat saman sijoituksen. Jos koiran palkintosija on alennettu huonojen ominaisuuspisteiden vuoksi, käytetään taulukkoa tämän alennetun palkintosijan mukaisesti.

Kaikille roduille yhteisesti

Jos koira saa G:n, T:n tai A:n, ei se saa lainkaan sijoitusta.